

Det offentlige rum, det offentlige liv og Covid-19

Fase 2:
Genåbningsfasen i Danmark

Gehl

0 Introduktion s. 04

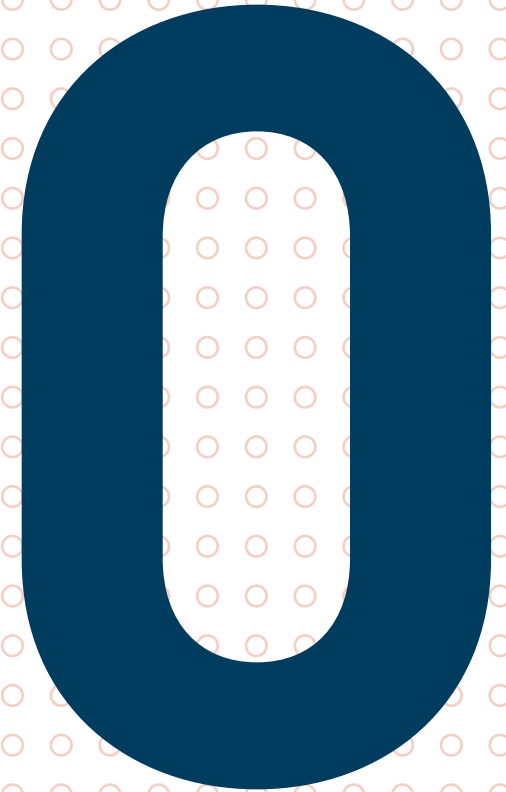
1 Resultater s. 10

2 Byoversigter s. 64

3 Resumé & Erfaringer s. 71

Introduktion

Q.

1. Hvordan er offentlige rum blevet anvendt i Danmark under Covid-19 nedlukningen og under genåbningen?

Q.

2. Hvad kan vi lære af offentlige rum under krisen, der kan bruges i fremtiden til at skabe en bedre by for alle?

Q

Efter at identificere snapshots og tematiske spørgsmål fra fase 1 valgte vi, i samarbejde med Realdania og Københavns Kommune, at få en større indsigt i hvordan det offentlige liv og offentlige rum bliver påvirket af Covid-19.

Et vibrerende centrum

Hvad bidrager til et pulserende centrum, selv i disse tider?

Det lokale nærmiljø

Hvad er vigtigheden af lokale mødesteder under Covid-19, og hvordan kan disse kvaliteter vedblive, selv efter Covid-19?

Urbane programmer

Hvad har været virkningen, relevansen og værdien af de offentlige urbane programmer og kampagner om det offentlige liv i byerne?

Urban mobilitet

Hvordan har Covid-19 ændret den måde, vi bevæger os på og hvordan har det forandret vores mobilitetsvaner?

Hvor har vi studeret det offentlige liv?

Horsens

Størrelse: Indbyggertal: Tæthed:
524 km² 90 370 172.3 indb/km²

Survey steder:
Havnefronten
Søndergade
Vitus Berings Pl.
Torvet
Lunden

Gehl public life data
indhentet i 2014

Svendborg

Størrelse: Indbyggertal: Tæthed:
418 km² 59 040 141.2 indb/km²

Survey steder:
Havnefronten
Torvet Svendborg
Krøyershave
Gerritsgade
Naturlegepladsen

Gehl public life data
indhentet i 2008

Helsingør

Størrelse: Indbyggertal: Tæthed:
122 km² 62 686 513.8 indb/km²

Survey steder:
Havnefronten
Fodgængergader
Axeltorvet

Gehl public life data
indhentet i 2013

København

Størrelse: Indbyggertal: Tæthed:
86.4 km² 633 449 7 331 indb/km²

Survey steder:
Gammel Torv
Strøget
Amagerbrogade
Sundbyøster Plads
Islands Brygge

Gehl public life data
indhentet i 2019

Hvilke typer offentlige rum undersøgte vi?

Aktiviteter ved ophold

Offentlige rum i bycentrum

Vi observerede mennesker, der opholdte sig i centrum, på hverdage og i weekenden.

Mødesteder i lokale kvarterer

Vi observerede mennesker, der opholdte sig på mødesteder i lokale kvarterer, på hverdage og i weekenden.

Fodgængeres bevægelser

Kommercielle gader

Vi observerede mennesker, der bevægede sig på urbane pladser i centrum, på hverdage og i weekenden.

Lokale gader

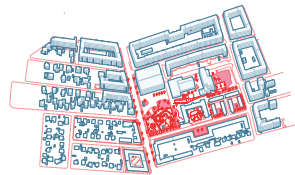
Vi observerede mennesker, der bevægede sig omkring mødesteder i lokale kvarterer, på hverdage og i weekenden.

København

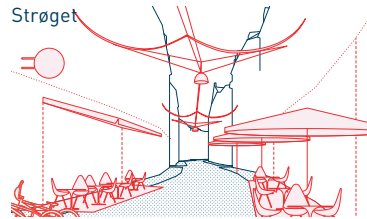
Gammel Torv

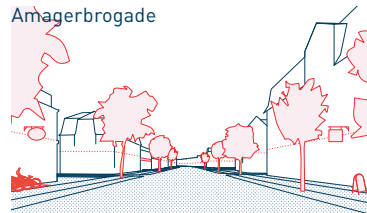
Sundbyøsterplads

Strøget

Amagerbrogade

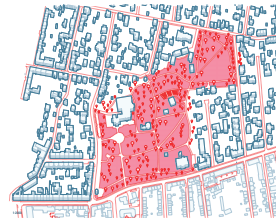

Horsens

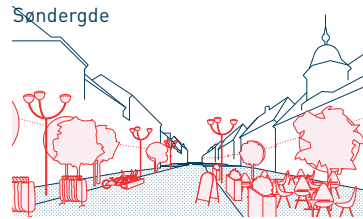
Vitus Berings Plads

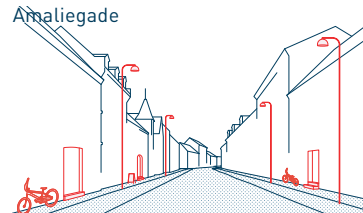
Lunden

Søndergade

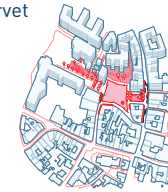

Amaliegade

Svendborg

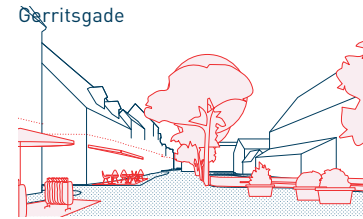
Svendborg Torvet

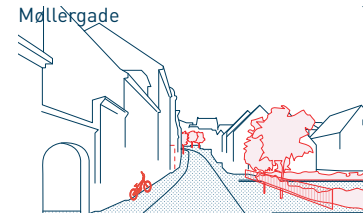
Naturlegepladsen

Gærritsgade

Møllergade

Helsingør

Axeltorvet

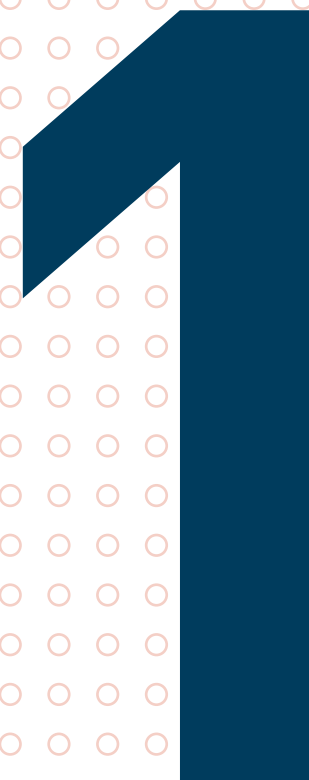

Stengade

Hvad er der sket?

Hvad er der sket ved offentlige rum og det offentlige liv i genåbningsfasen af Covid-19?

1

Byen er tilbage på dets **normale aktivitetsniveau** (men på en anden måde).

2

Der har været en omfordeling af brugere i det offentlige rum - **flere børn og ældre**.

3

Lokale kvarterer opnåede popularitet gennem lockdown - og **fortsætter med at gøre det**.

4

Omfordeling af aktiviteter, mere leg og mere bevægelse.

5

Lokalområder med **et bredt udvalg af faciliteter og muligheder** synes at være mest populære.

6

Folk virker til at være **mere åbne over for at snakke med fremmede** (Folk snakker mere med hinanden end normalt).

7

Den fysiske afstand er svær når opfattelsen af sikkerhed er høj.

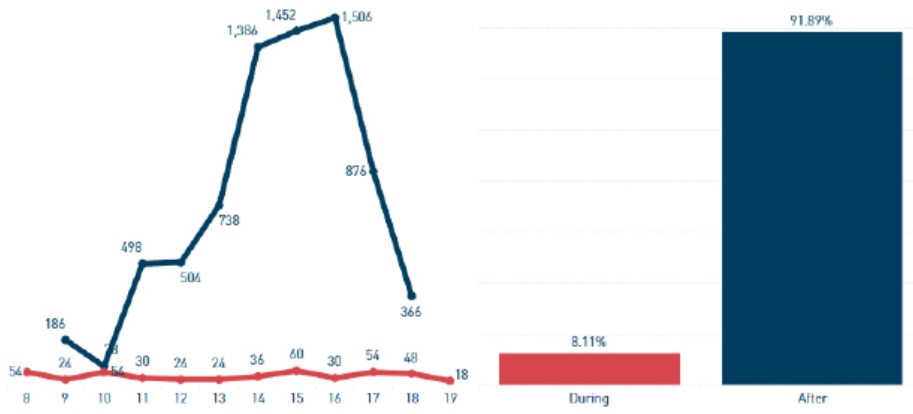
8

Tilbøjeligheden til at bruge en bil er steget, men antal **gående og cyklende er steget endnu mere**.

Byen er tilbage på dets
normale aktivitetsniveau
(men på en anden måde)

For eksempel mistede Horsens det meste af fodgængeraktiviteten, men kom tilbage med 1500% flere fodgængere i genåbningen.

Antal fodgængere i løbet af dagen Søndergade

Det samlede antal fodgængere pr. dag Søndergade

Fodgængertællingerne er foretaget på hverdage både under og efter Covid-19. Byens centrum er ikke tilbage til, hvad det var før pandemien, men området er hurtigt kommet tilbage fra at have næsten ingen fodgængere under Covid-19 til at have mange fodgængere igen.

Under
Efter

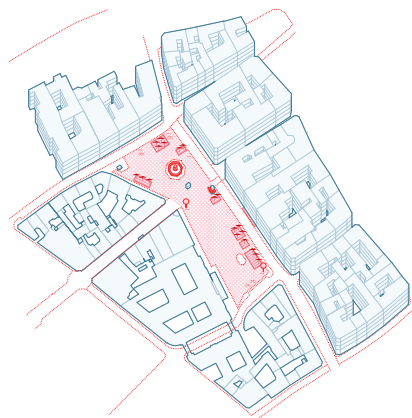

København har derimod formået at sprede fodgængeraktiviteten ud over hele dagen.

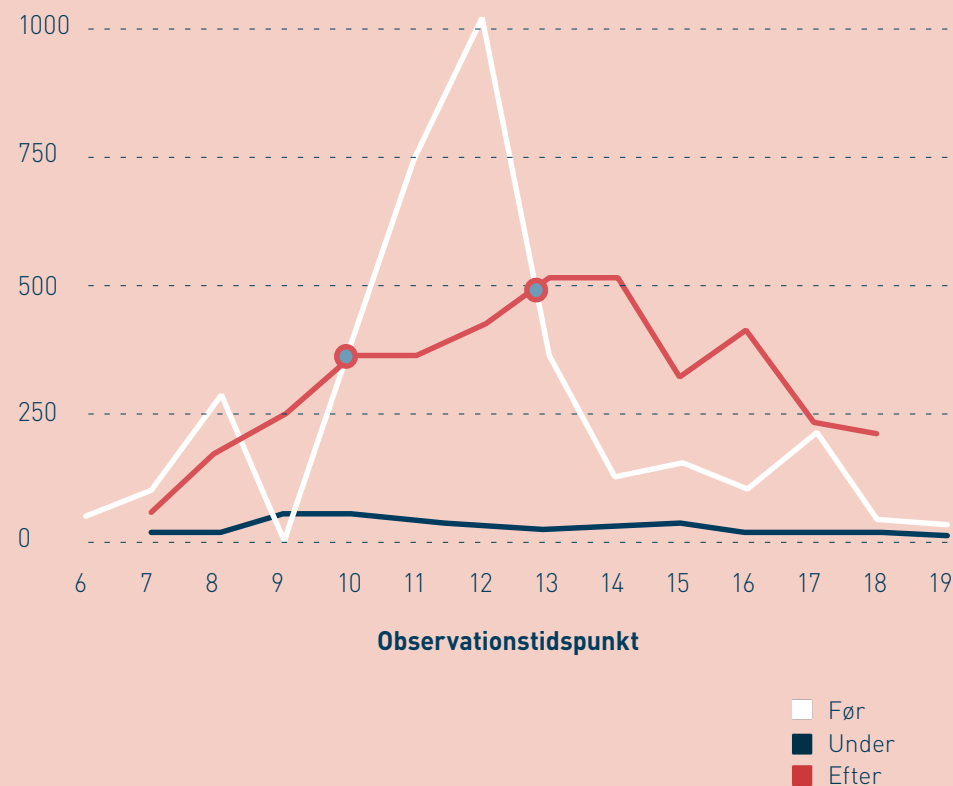
Fodgængeraktivitet
Data fra Gammel Torv før, under og efter Covid-restriktionerne

Man kan ikke se de mange mennesker i Københavns centrum i løbet af frokostpausen. Byens centrum ser ud til at være tilbage til det normale og har formået at flade sin egen kurve. Udfladningen af fodgængeraktiviteten betyder, at der har været en fordeling og konstant mængde aktivitet gennem dagen.

Fodgængeraktivitet på en hverdag

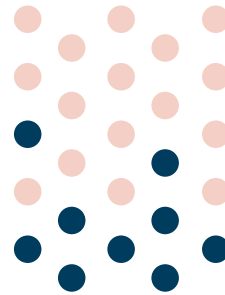
Mindre “stickiness” i offentlige rum i byernes centrum

Folk virker til at bevæge sig mere: under nedlukningen opholdte folk sig i længere tid i det offentlige rum. Med de åbne butikker, bevæger folk sig mere og bliver mindre.

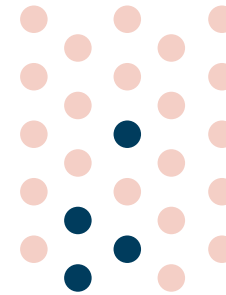
“Stickiness” (klæbrighed) er forholdet ml. mennesker, der opholder sig på stedet, divideret med antallet af mennesker, der passerer gennem. Dette forhold giver os en idé om, hvor inviterende stedet er. Jo mindre tallet er, jo mere klæbrigt er stedet.

København - Gammel Torv

Under lockdown

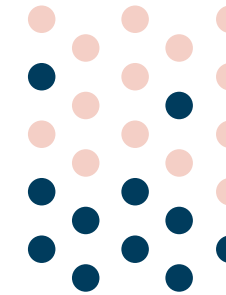
6.6

Efter lockdown

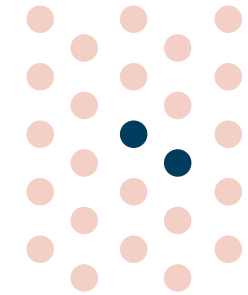
8.8

Svendborg - Torvet

Under lockdown

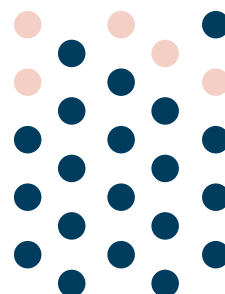
6.2

Efter lockdown

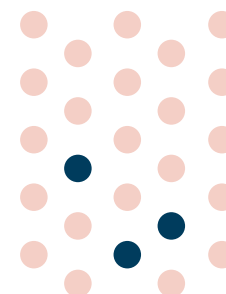
14.3

Horsens - Søndergade

Under lockdown

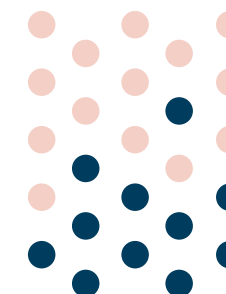
1.1

Efter lockdown

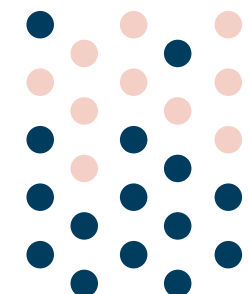
11.3

Helsingør - Axeltorvet

Under lockdown

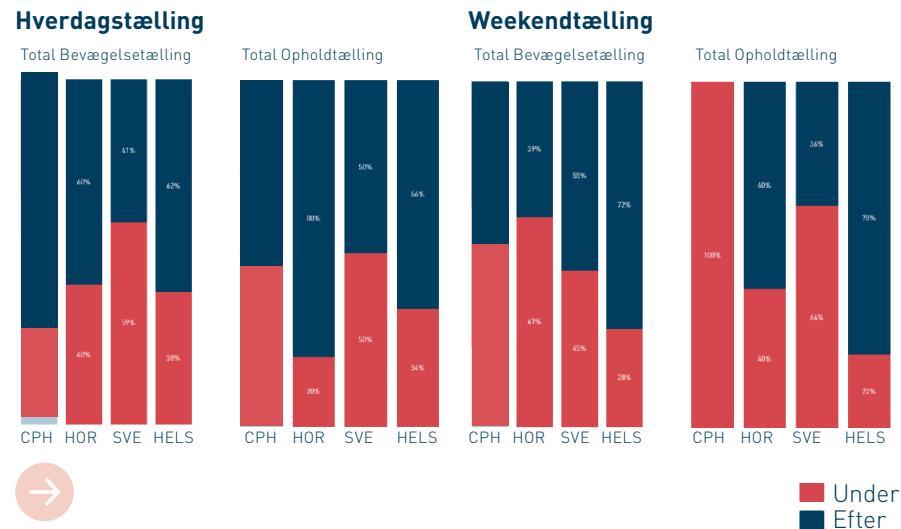
5.5

Efter lockdown

5.1

Sammenlignet med under nedlukningen er der en stigning i antallet af mennesker, der bevæger sig i byens centrum, mens der er færre, der opholder sig i centrum over længere tid.

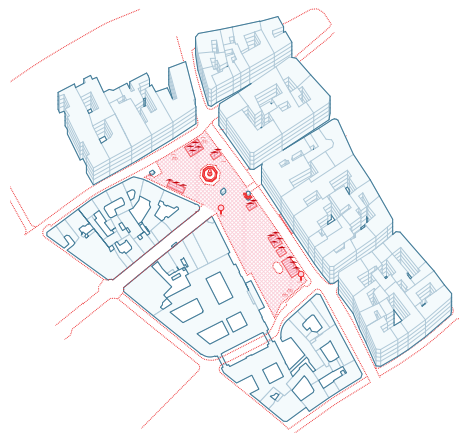

Under Covid tilbragte flere mennesker tid i byens offentlige rum. I genåbningen, selvom der generelt er flere mennesker, er der flere mennesker, der bevæger sig gennem byens centrum end de gør ophold. Dette gælder især i København og i Svendborg.

I genåbningsfasen har alle centre på tværs af de fire byer oplevet øget fodgængeraktivitet

København

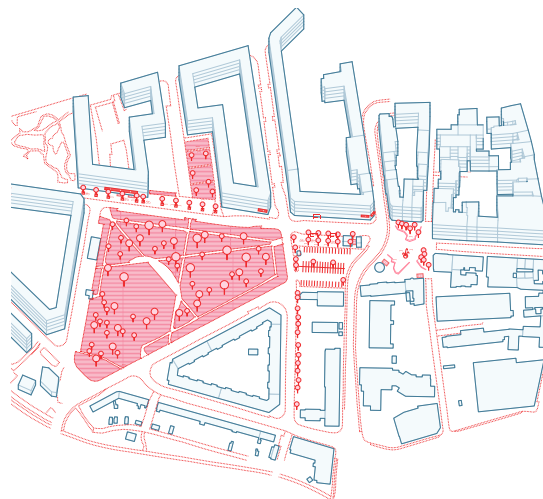

Procentforskel i fodgængeraktivitet fra nedlukning:

 +798%

 +66%

Horsens

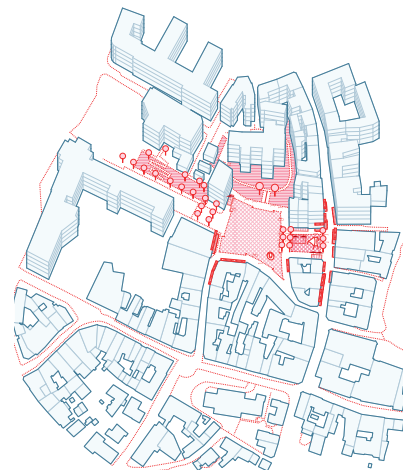

Procentforskel i fodgængeraktivitet fra nedlukning:

 +1564%

 +101%

Svendborg

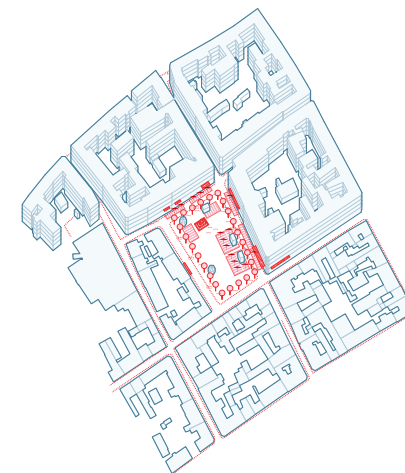

Procentforskel i fodgængeraktivitet fra nedlukning:

 +142%

 -34%

Helsingør

Procentforskel i fodgængeraktivitet fra nedlukning:

 +217%

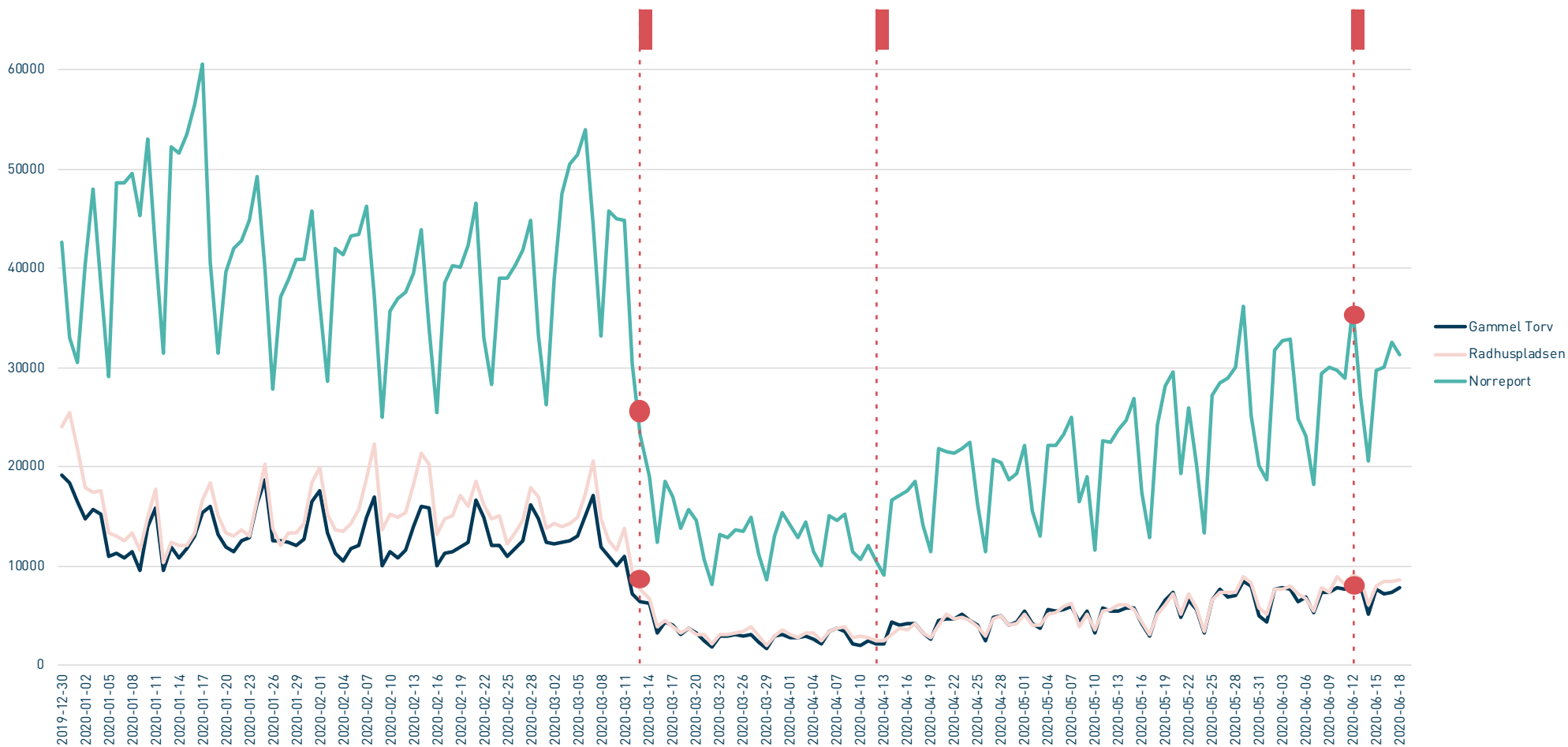
 +39%

Men, fodgængeraktiviteten er stadig ikke så høj som ved det laveste punkt om vinteren.

Kilde
 JC Decaux Data for
 fodgængeraktivitet på
 Gammel Torv, Nørreport,
 og Rådhuspladsen

Q.

Citater og udtalelser
fra kommuner.

“Under Covid har vi haft et ekstra fokus på at bruge vores allerede populære SoMe-kanaler til at tilbyde borgerne forskellige aktiviteter. Vi kaldte initiativet ”Mærk Byen derhjemme”, og mange mennesker fulgte det og brugte tilbuddene ”.

- Horsens Kommune

“Under nedlukningen har havnen været vigtigere end nogensinde før - den har inviteret til nye aktiviteter”

- Svendborg Kommune

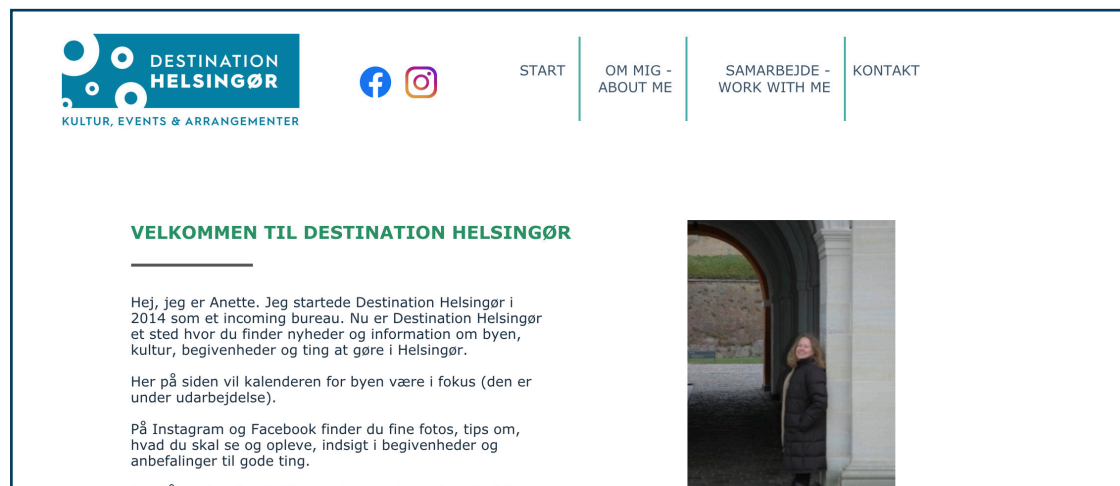
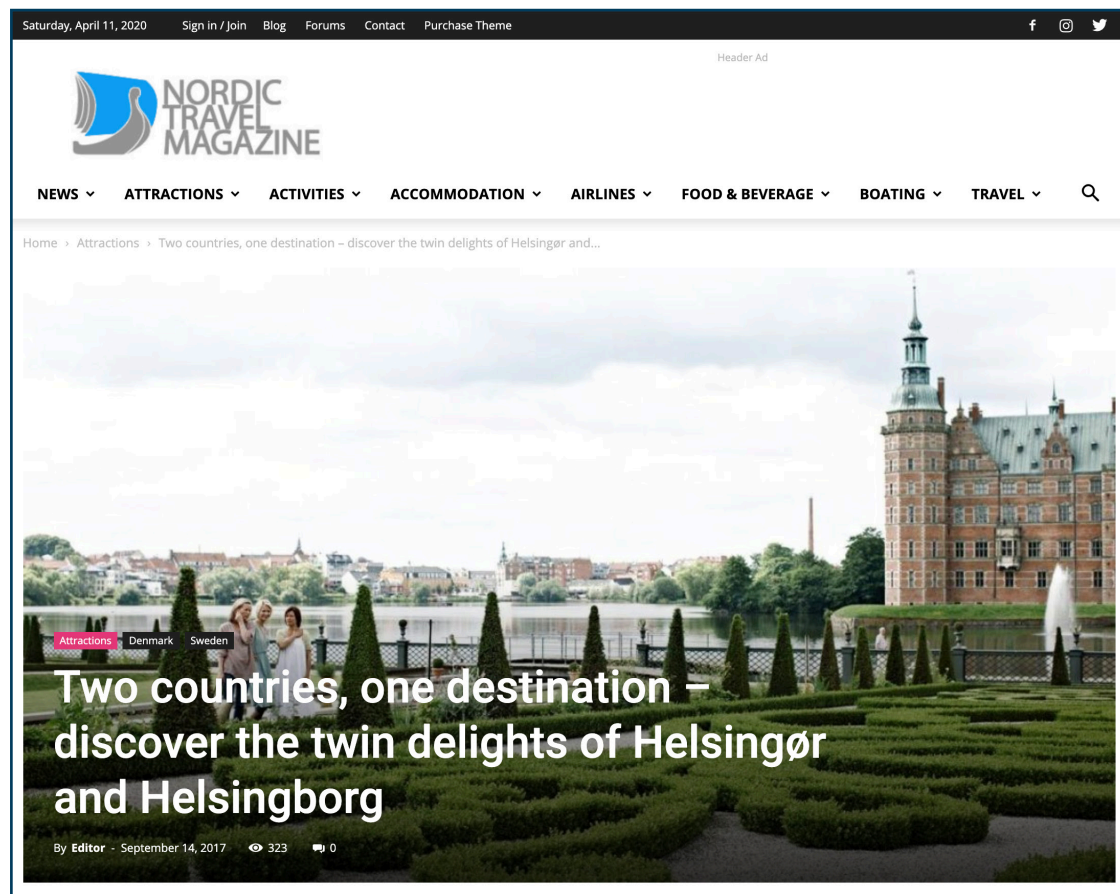
“Vi startede et renoveringsprojekt omkring Søndergade. Dette blev desværre ikke afsluttet før COVID, og gjorde hande!sgaden endnu mere uattraktiv at besøge. Heldigvis er projektet nu færdigt, og vi ser endnu flere mennesker end før!”

- Horsens Kommune

Helsingør samarbejdede med den offentlige og private sektor for at skabe "én" destination

Covid har været hård for mange aktører, alt fra hoteller til restauranter og butikker. Men krisen har samtidig styrket motivationen til at arbejde sammen på tværs af private og offentlige aktører og til at se på byerne som én attraktiv destination for danske turister - også fra f.eks. København

Q.

Citater og udtalelser
fra kommuner.

”Da Covid startede, fokuserede vi på, hvordan vi kunne sørge for ikke at have tomme butikker i kommercielle gader. Vi besluttede at bøje reglerne og tillade mere forskellige typer af butikker end før.”

- City of Helsingør

”Vi støtter interessenter til at bruge de gamle industribygninger i havnen. I stedet for at betale husleje er de forpligtet til at give noget tilbage til borgerne”

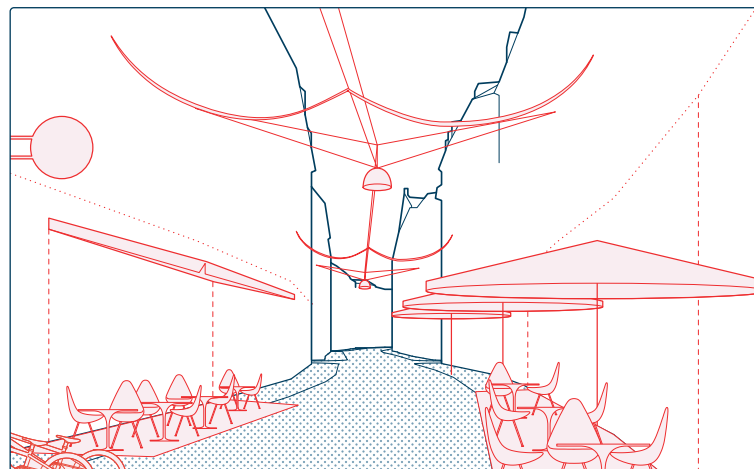
- City of Svendborg

”Alene turister bidrog til omkring 80% af omsætningen. Da svenskere ikke har tilladelse til Danmark endnu, er det interessant at se, at detailhandlen går op igen - hvilket for os indikerer, at lokale borgere bruger byens centrum”

- City of Helsingør

Nogle gader blev hårdere ramt end andre

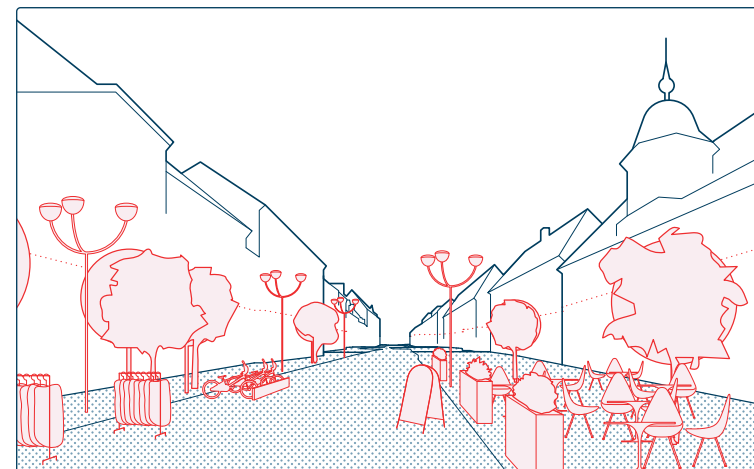
Kommercielle gaders æstetik er forskellig og deres bygningsstil varierer meget.

København

Efter genåbningen er antallet af fodgængere steget med 780% sammenlignet med under nedlukningen. Spidsbelastning fra 12:00 til 14:00.

1% → 3%
Under Efter

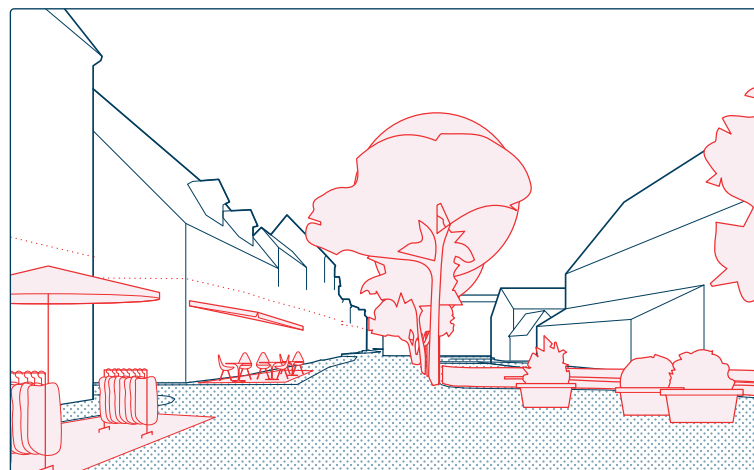

Horsens

Efter genåbningen er antallet af fodgængere steget med 4900% sammenlignet med under nedlukningen. Spidsbelastning fra 14:00 til 16:00.

% af byens befolkning bevæger sig

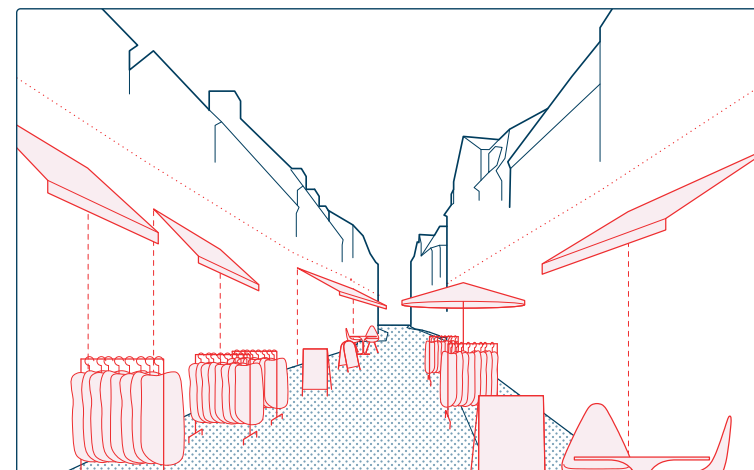
1% → 13%
Under Efter

Svendborg

Efter genåbningen er antallet af fodgængere steget med 580% sammenlignet med under nedlukningen. Spidsbelastning fra 15:00 til 17:00.

10% → 15%
Under Efter

Helsingør

Efter genåbningen er antallet af fodgængere steget med 460% sammenlignet med under nedlukningen. Spidsbelastning fra 12:00 til 14:00.

% af byens befolkning bevæger sig

5% → 15%
Under Efter

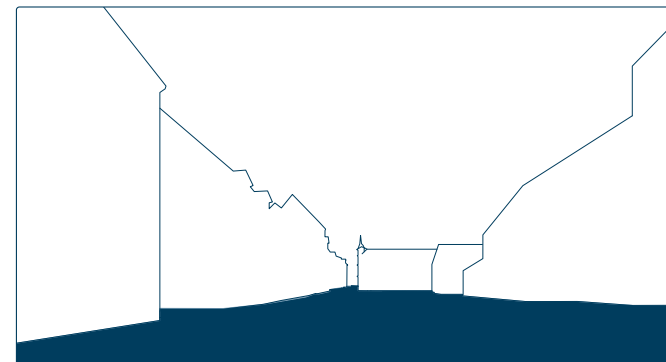
Hvordan er sammenhængen mellem gadernes udformning og hvilke aktiviteter vi ser under og efter nedlukningen?

Q.

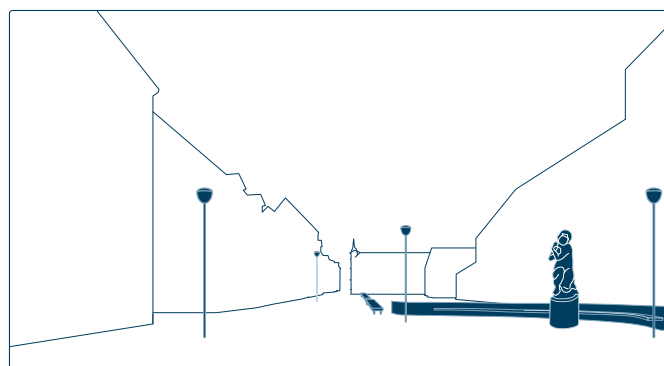
Hvilken kombination af rumlige forhold og planlagte funktioner inviterer bedst folk til at gøre ophold i de offentlige rum under nedlukningen og genåbningen?

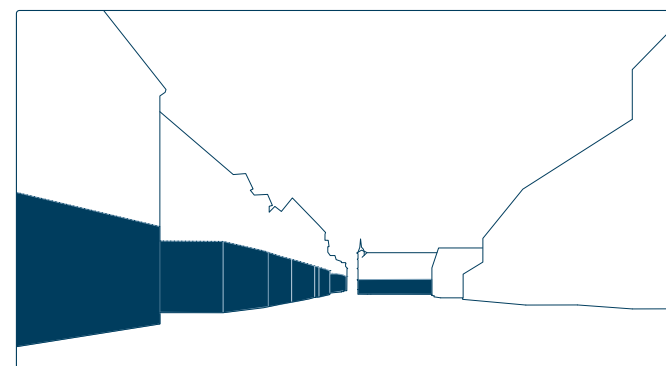
Natur - Vegetation og gadetræer

Delt overflade - Flere bredder

Urbane møbler - Bænke, lys, monumenter

Stueetager - Aktive, kontinuerlige, forskelligartede

Urbane møbler - Bænke, lys, kultur

Bygningskala - To- til fire-etagers højde

2

Der har været en
omfordeling af brugere i
det offentlige rum
- **flere børn og ældre**

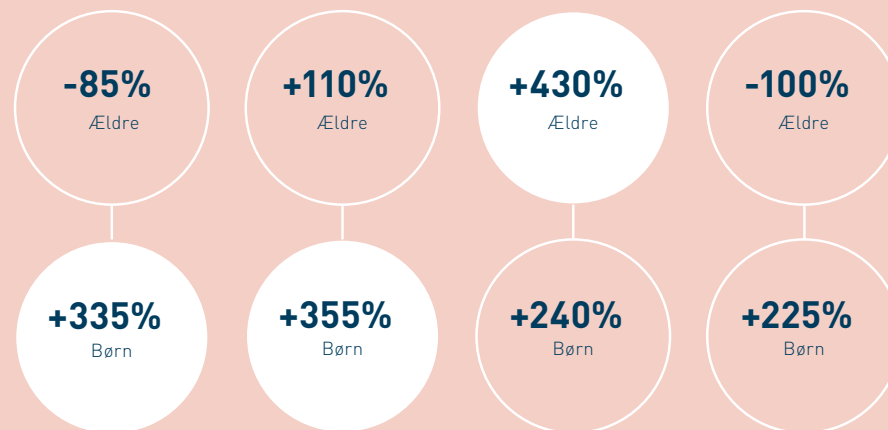
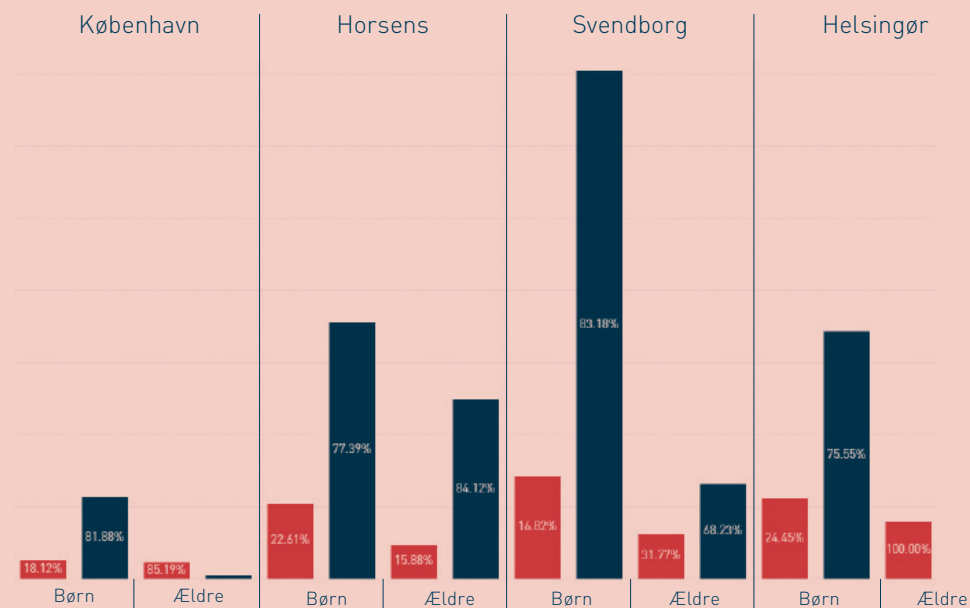
Sammenligner vi på tværs af byerne har fordelingen af den sårbare befolkning ændret sig i de offentlige rum, som vi undersøgte

Voksne dominerer fortsat offentlige rum i byernes centre, men i alle byer, undtagen København, er ældre mennesker og børn nu mere synlige end de var under pandemien, hvor der var flere restriktioner.

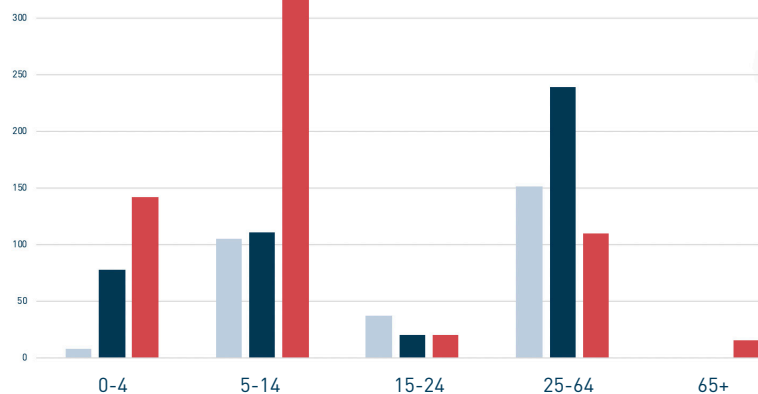
Forklaring af graf:
Total procent af børn og ældre mennesker, per by, under og efter nedlukningen.

■ Under
■ Efter

Ny og vedvarende brugergruppe: 3 gange så mange børn og 17 gange så mange spædbørn i det offentlige rum

Forklaring:

- Før
- Under
- Efter

Aktiviteter under ophold registreret på Sundbyøster Plads d.12. juni, 2020.

3

Lokale kvarterer opnåede popularitet gennem nedlukningen - og **fortsætter med at gøre det.**

Under nedlukningen blev folk eksponeret for nye lokale steder, som de efter genåbningen stadig bruger

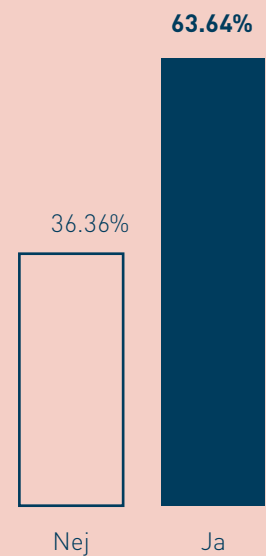
60% bruger mere tid i de lokale mødesteder end andre steder i byen

64% værdsætter de forskellige faciliteter, der er i deres lokale nabolag

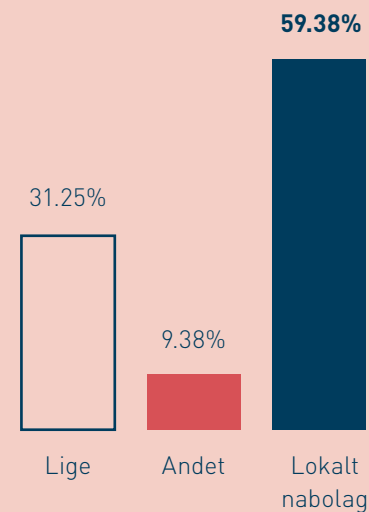
Q.

Har restriktionerne ændret dit syn på de faciliteter, som dit lokalområde tilbyder?

Q.

Har du brugt mest tid i dit lokalområde eller i andre nabolag?

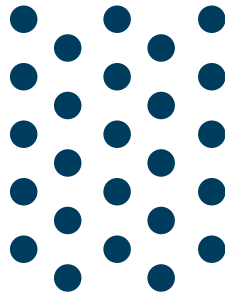
'Stickiness' ved de lokale mødesteder

Under nedlukning havde de fleste lokale mødesteder en højere 'stickiness' end offentlige rum i bycentrene. Efter nedlukning er disse øget eller opretholdt.

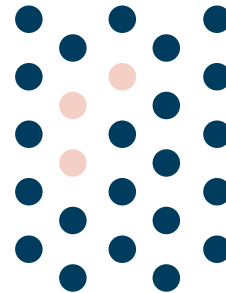
"Stickiness" (klæbrighed) er det forhold ml. mennesker, der opholder sig på stedet, divideret med antallet af mennesker, der passerer gennem. Dette forhold giver os en idé om, hvor inviterende stedet er. **Jo mindre tallet er, jo mere klæbrigt er stedet.**

København - Sundbyøster Plads

Under nedlukning

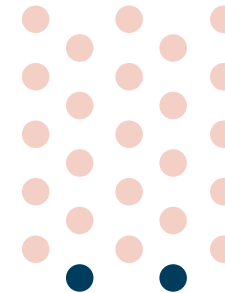
0.54

Efter nedlukning

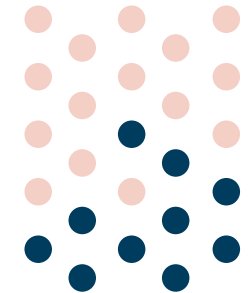
1.89

Svendborg - Krøyers Have

Under nedlukning

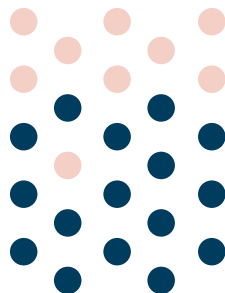
19.06

Efter nedlukning

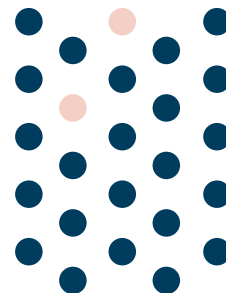
6.06

Horsens - Lunden

Under nedlukning

3.43

Efter nedlukning

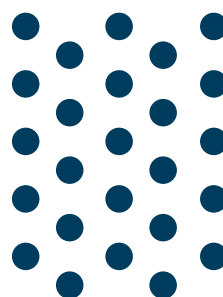
1.65

Lokale mødesteder er mere 'sticky' end urbane offentlige rum: Sundbyøster Plads er 12 gange mere 'sticky' end Gammel Torv under lockdown og 4 gange efter lockdown.

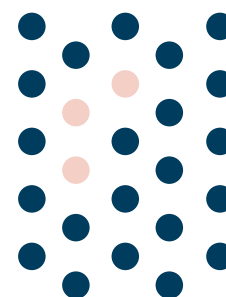

"Stickiness" (klæbrighed) er det forhold ml. mennesker, der opholder sig på stedet, divideret med antallet af mennesker, der passerer gennem. Dette forhold giver os en idé om, hvor inviterende stedet er. **Jo mindre tallet er, jo mere klæbrigt er stedet.**

Lokale mødesteder
Sundbyøster Plads

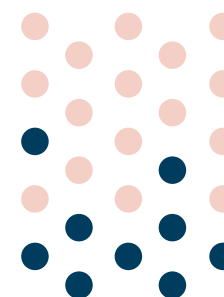

Under nedlukning
0.54

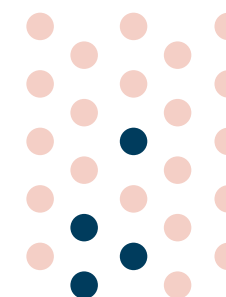

Efter nedlukning
1.89

Urbant torv
Gammel Torv

Under nedlukning
6.6

Efter nedlukning
8.8

Og på lokale mødesteder tæt på naturen spirer kreative legende aktiviteter!

København:
Børn leger på Sundbyøster Plads på uprogrammerede steder.

Horsens:
Den lokale park bliver brugt som legeplads af skolebørn frikvartererne i hverdagene.

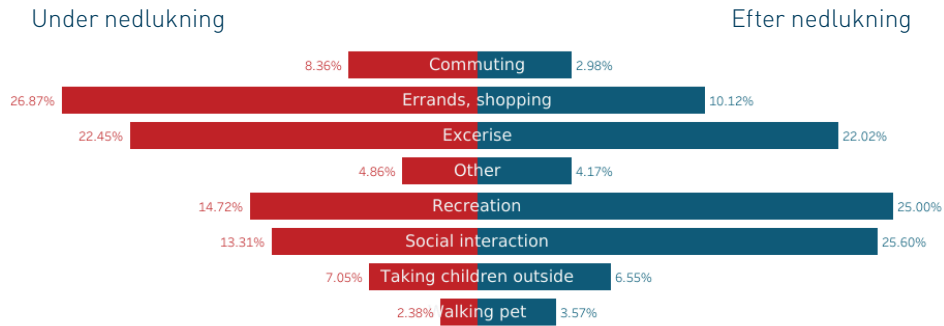

4

Omfordeling af aktiviteter,
mere leg og mere
bevægelse.

De primære grunde til at folk bruger tid udenfor, har været for at socialisere, rekreation og fysisk træning.

Folk bruger stadig tid udenfor af de samme årsager som under nedlukningen. Dog med en anden intensitet.

-10% på vigtige ærinder
+9% på rekreation
+12% på sociale interaktioner

DRAFT

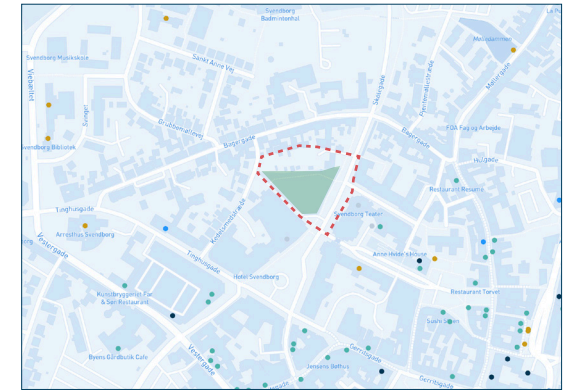
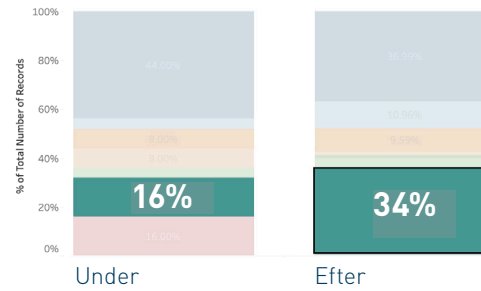
Under nedlukningen og i genåbningsfasen er leg steget ved alle lokale mødesteder, som vi har undersøgt

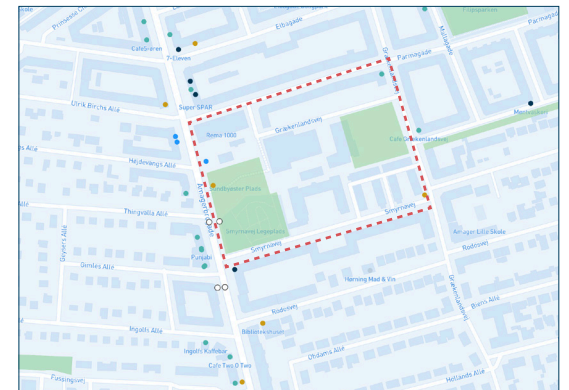
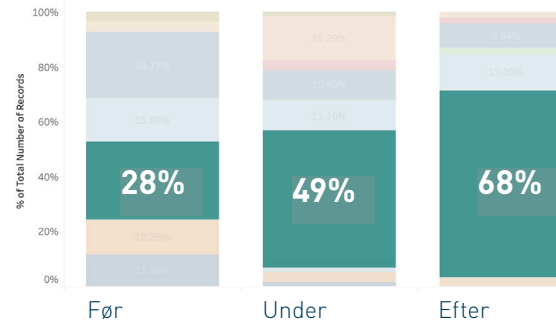
2 gange mere leg i Svendborg
2,5 gange mere leg i København
36% mere leg i Horsens

Graferne viser den procentmæssige fordeling af de stationære aktiviteter ved de lokale mødesteder.

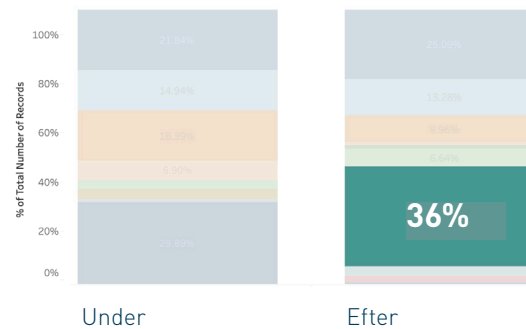
Svendborg - Krøyers Have

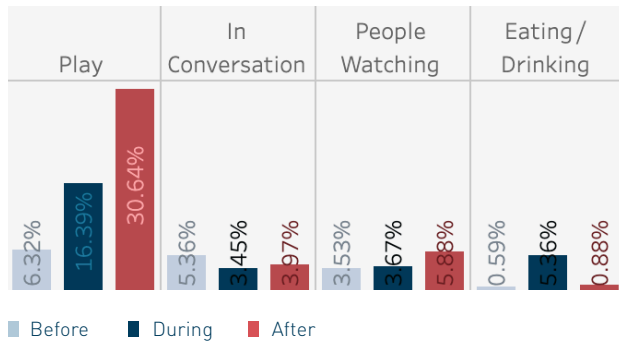
København - Sundbyøster Plads

Horsens - Lunden

Steder, der inviterer til legende aktiviteter, opleves ofte som værende mere levende

Siden genåbningen, siger 50% af de adspurgte, at årsagen til at de går udenfor, enten er for at tage deres børn udenfor, for at træne eller for at slappe af.

Opholdsaktiviteter registreret på Sundbøster Plads d. 12. juni, 2020.

Forklaring:

- Kigger på mennesker
- Andet
- Leger

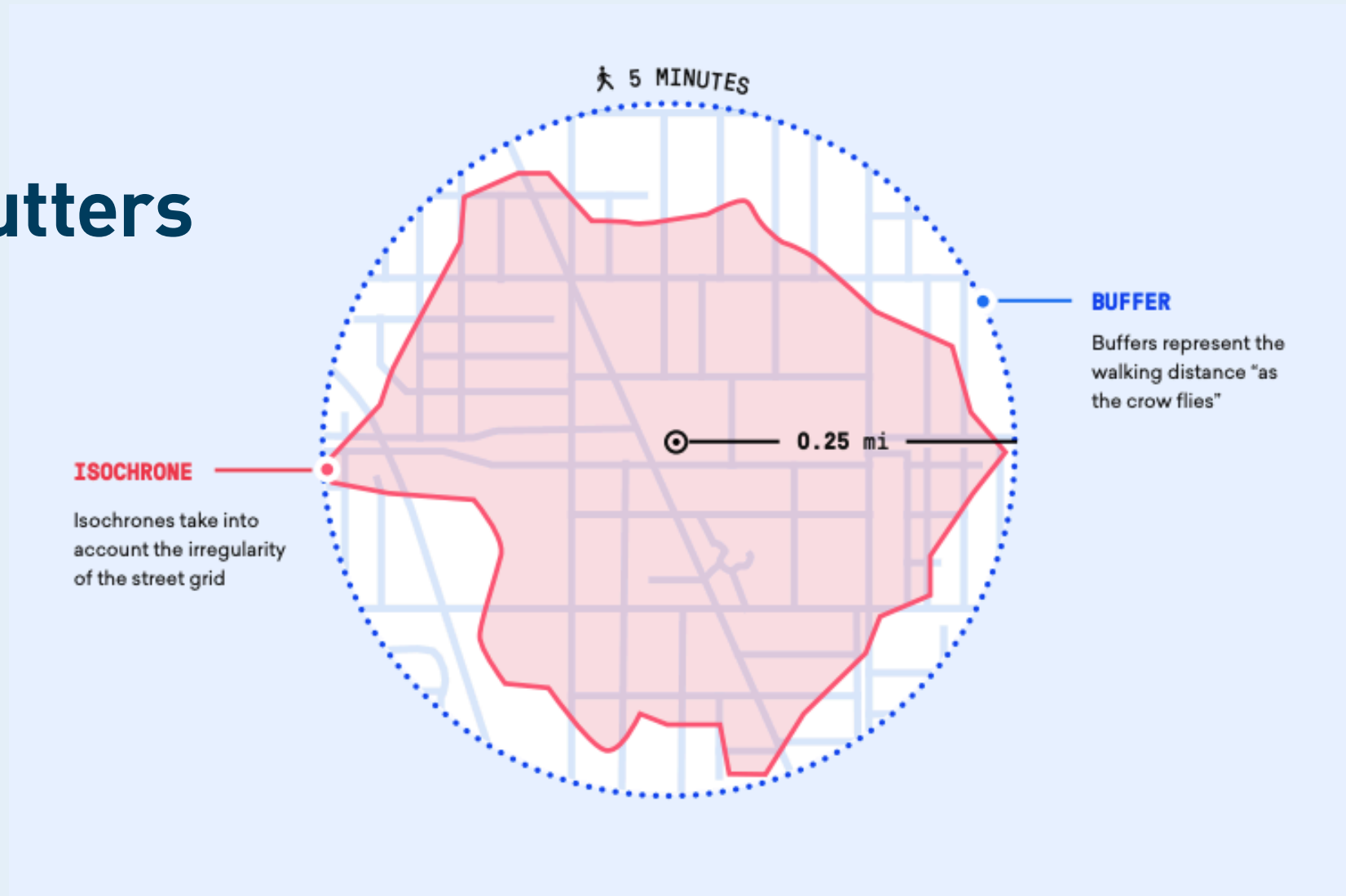

5

Lokalområder med **et bredt udvalg af faciliteter og muligheder** synes at være mest populære.

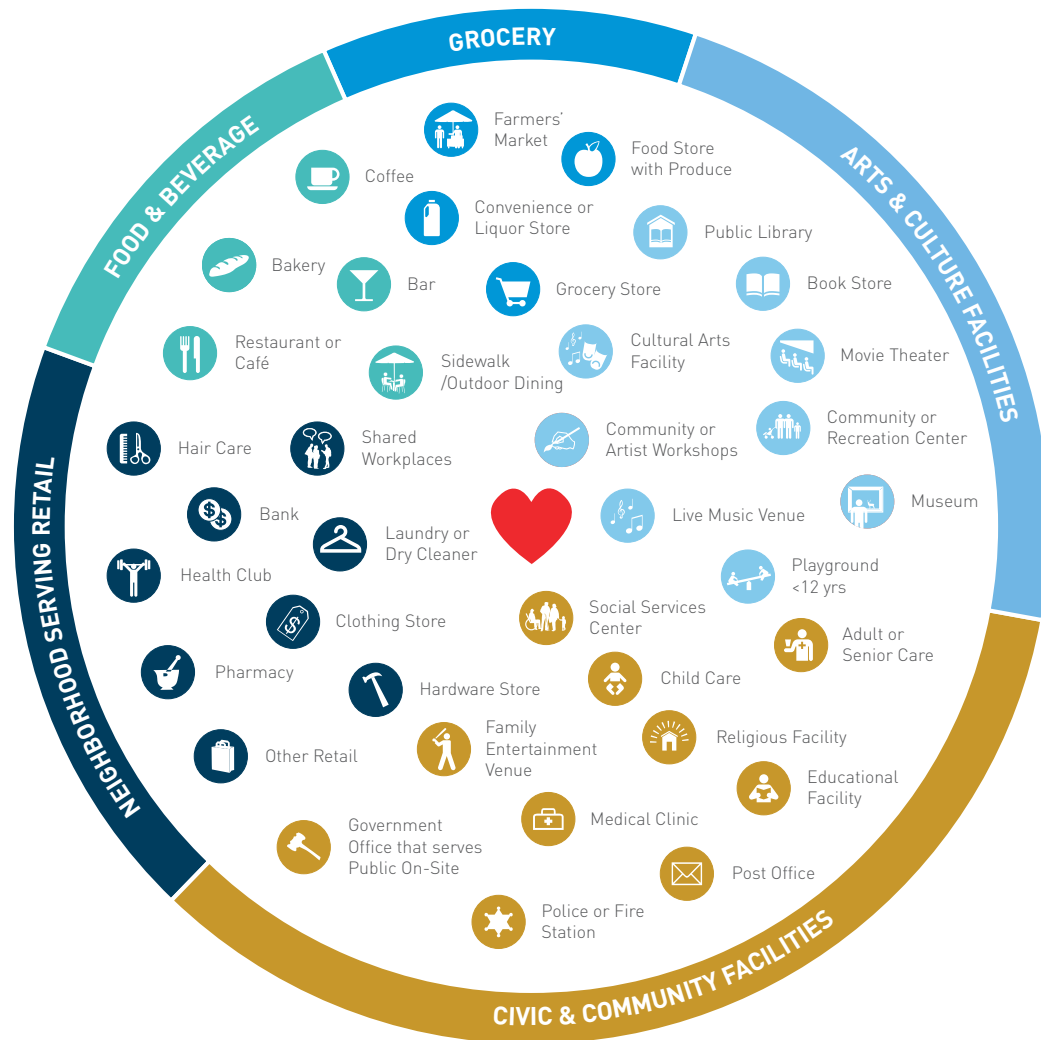
5-15 minutters gang

Der er blevet sagt mange ting om 15-minutters byen og dens indflydelse på polycentriske byer. Vi har analyseret, hvordan lokale kvarterer fungerer som klynger i det sociale liv.

Faciliteter, der giver et komplet bykvarter

For at forstå de lokale kvarterer og aktiviteterne, har det været centralt at identificere og sammenligne deres opdeling og diversitet af faciliteter inden for en radius på 500 meter - bekvemmeligheder, der fuldender det lokale mødested.

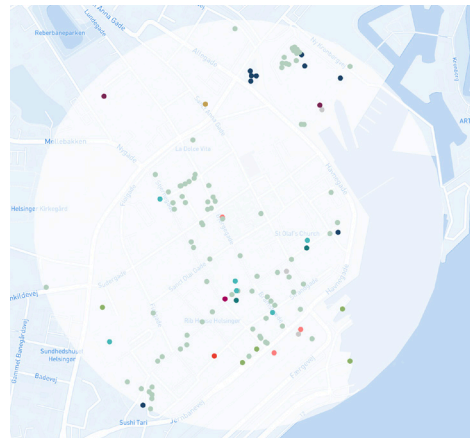
De lokale mødesteder i København og Svendborg har en højere % af byfaciliteter, inden for en 10 minutters gangradius.

- Mad/drikkevarer
- Supermarkeder
- Kunst- og kultur faciliteter
- Civile- og fælleskabsorienterede faciliteter
- Lokal detailhandel

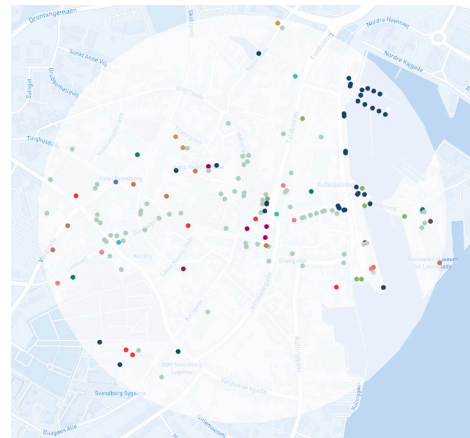
København - Sundbyøster Plads

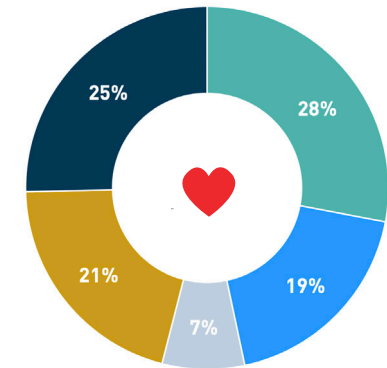
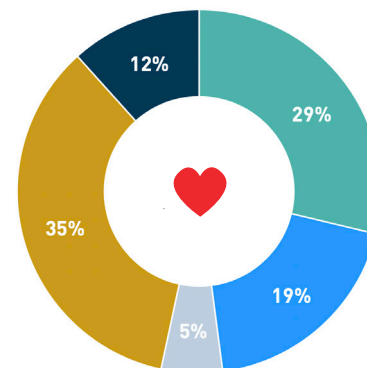
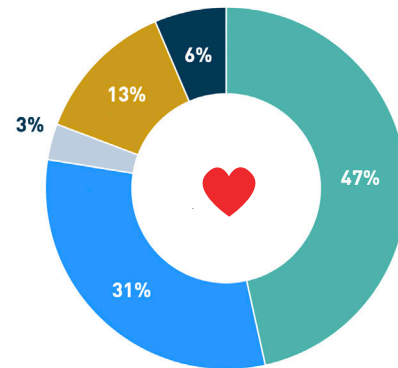
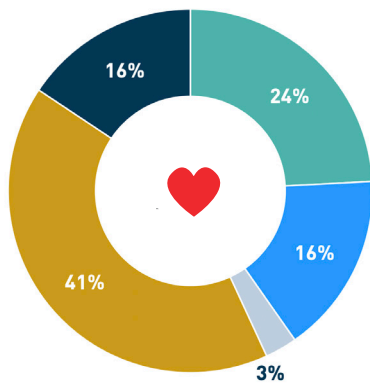
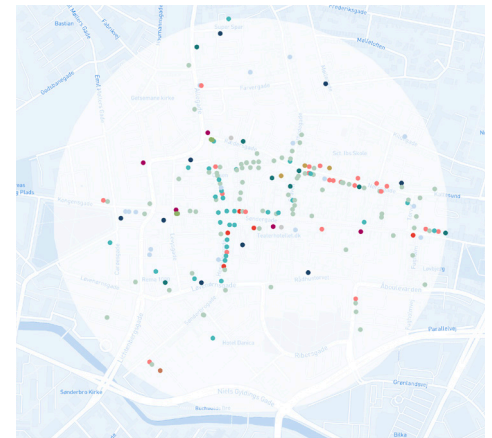
Helsingør - Turbåd Hjalmar's Plads

Svendborg - Krøyers Have

Horsens - Lunden

Sammenligning af et lokalt mødested og en plads i centrum

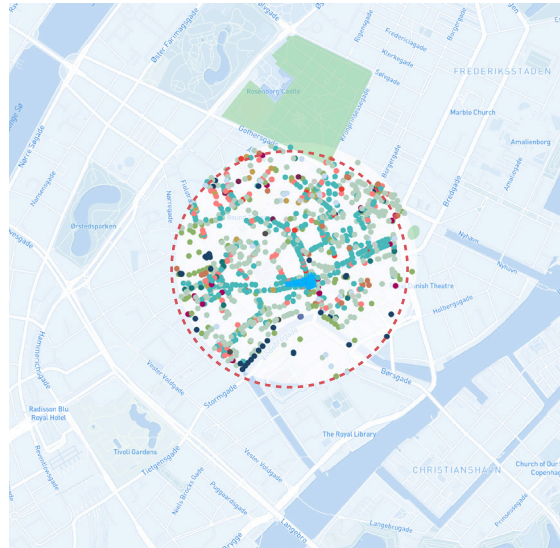

Sundbyøster Plads har en større andel af civile- og fællesskabsorienterede faciliteter end Amagertorv

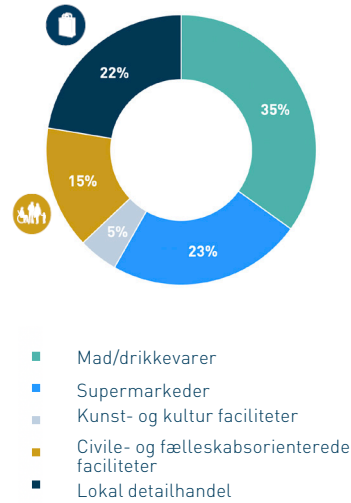

Inden for denne radius har Sundbyøster Plads en større andel grønne områder

Urban plads - Amagertorv

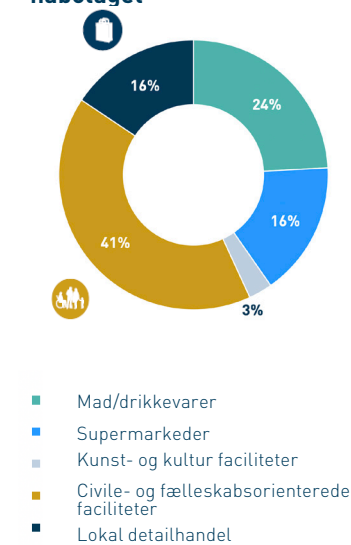
Fordeling af faciliteter i nabolaget

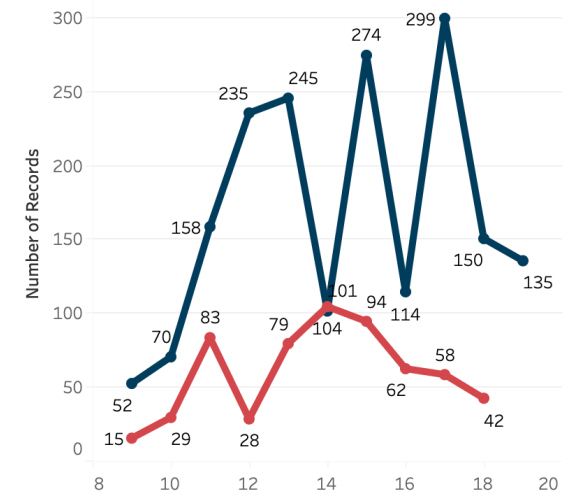
Lokalt mødested - Sundbyøster Plads

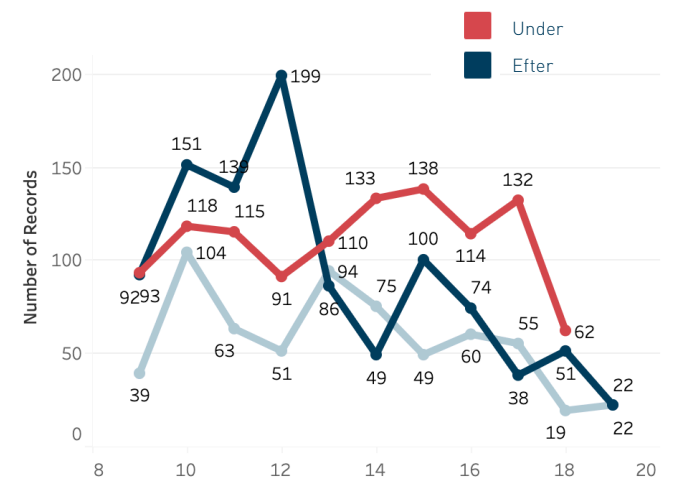
Fordeling af faciliteter i nabolaget

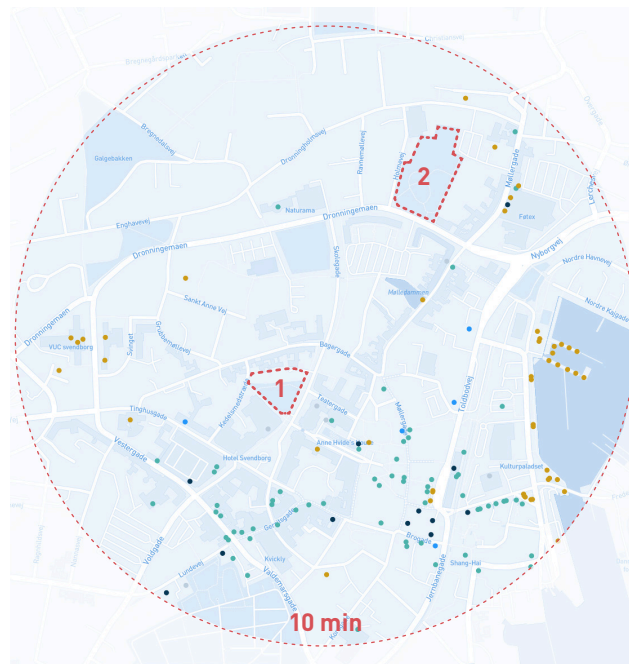
Mennesker der opholder sig - Under og efter

Mennesker der opholder sig - Under og efter

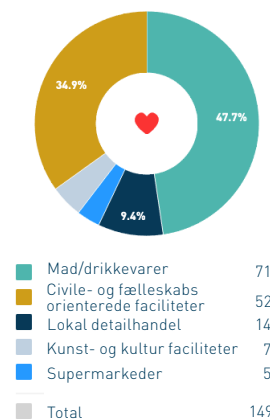
De lokale nabolag i Svendborg og Horsens, som havde en bredere tilgængelighed til faciliteter, havde også mere vedvarende aktivitet.

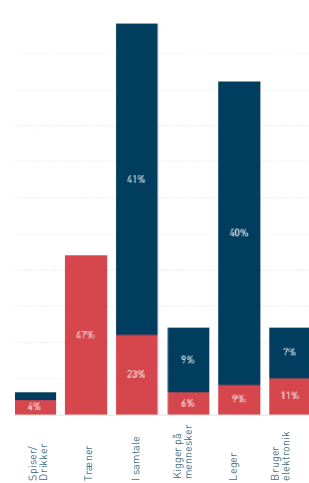
Grafer viser den procentmæssige fordeling af faciliteter i hhv. Svendborg og Horsens samt stationære aktiviteter (aktiviteter ved ophold) under og efter nedlukningen.

Svendborg

Fordeling af faciliteter

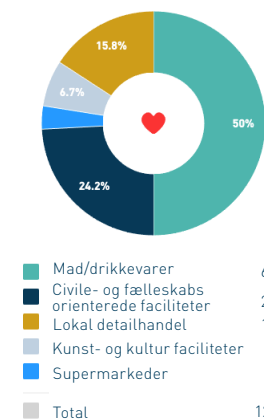

Aktiviteter ved ophold

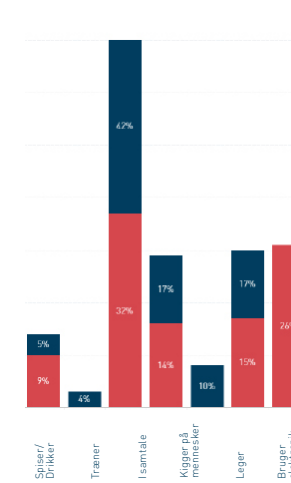

Horsens

Fordeling af faciliteter

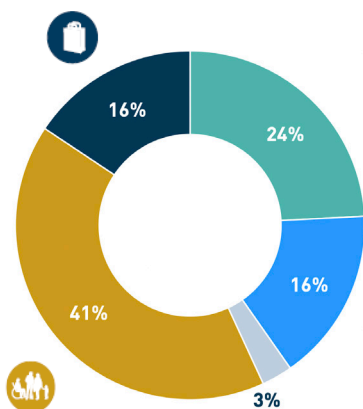
Aktiviteter ved ophold

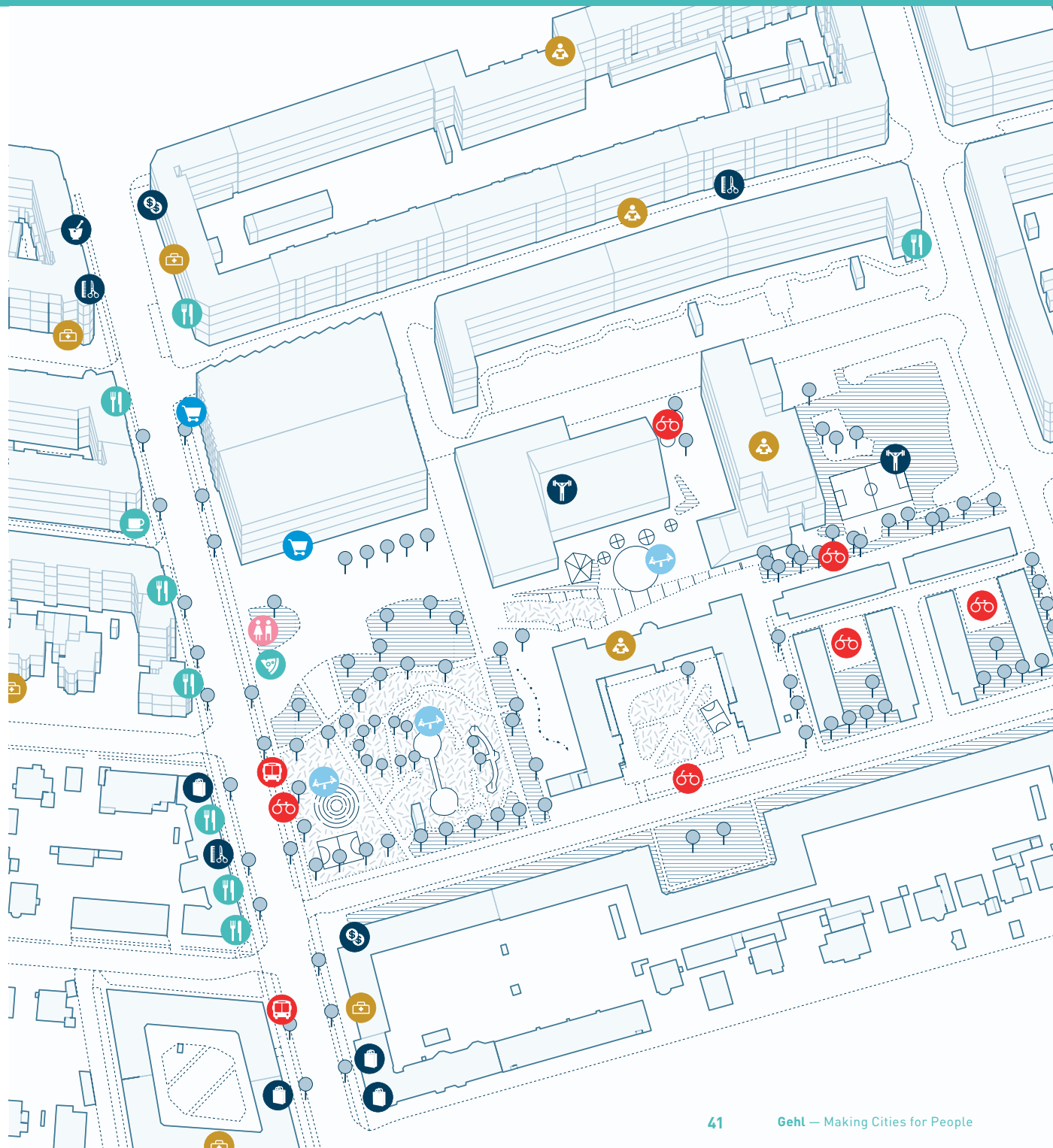

Et eksempel på et lokalt kvarter med en række forskelligartede faciliteter

Sundbyøster Plads
København

	Mad/drikkevarer	71
	Civile- og fællesskabs orienterede faciliteter	52
	Lokal detailhandel	14
	Kunst- og kultur faciliteter	7
	Indkøb	5

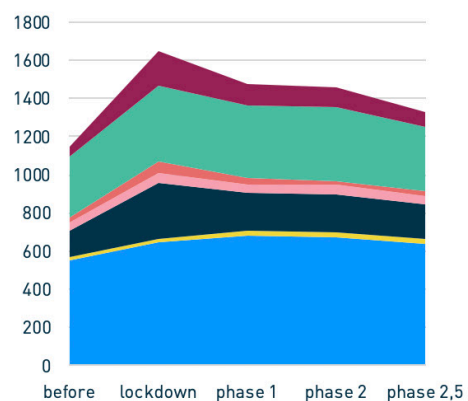

6

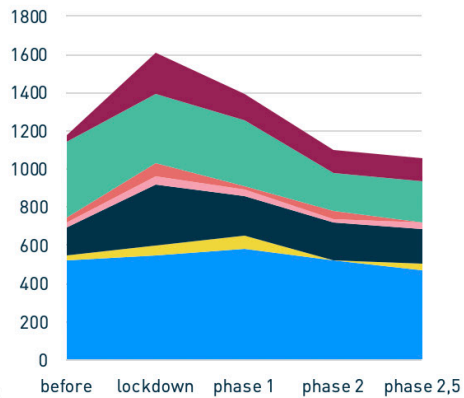
Folk virker til at være
**mere åbne over for at
snakke med fremmede**
(Folk snakker mere med
hinanden end normalt)

Data fra de sociale medier: Følelser over tid

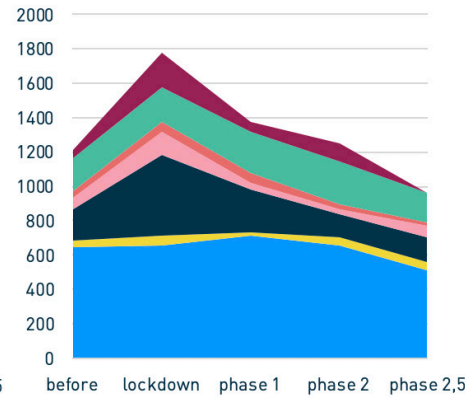
FRA ALLE 4 BYER FØR, UNDER OG EFTER LOCKDOWN

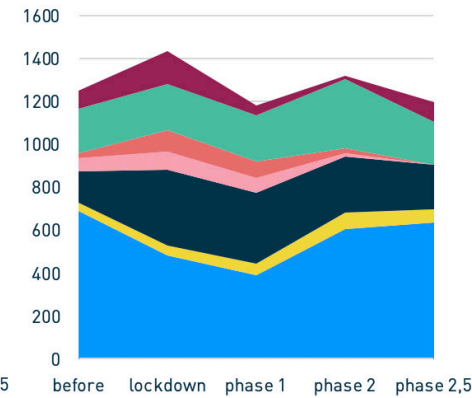
#COPENHAGEN

#HELSINGØR

#HORSENS

#SVENDBORG

#COPENHAGEN
335.765 posts

#HELSINGØR
8.054 posts

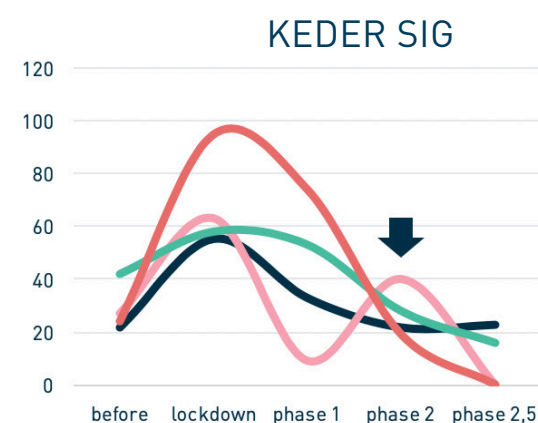
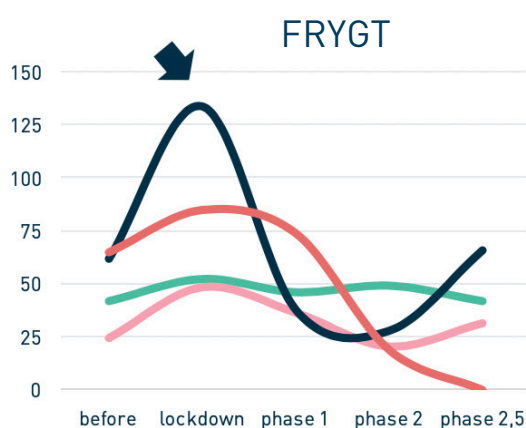
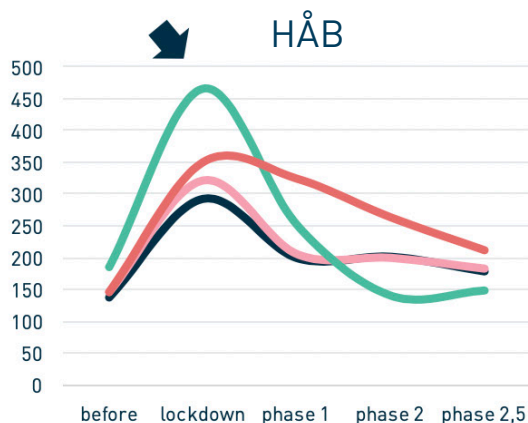
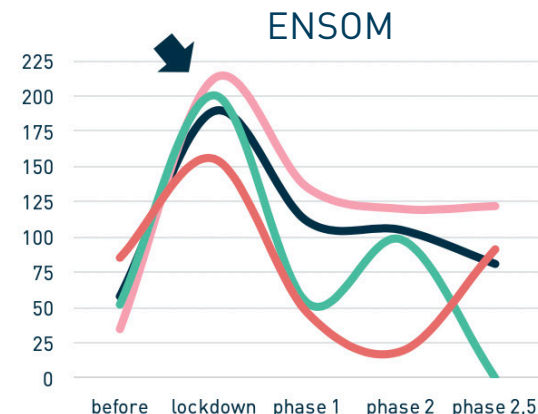
#HORSENS
8.882 posts

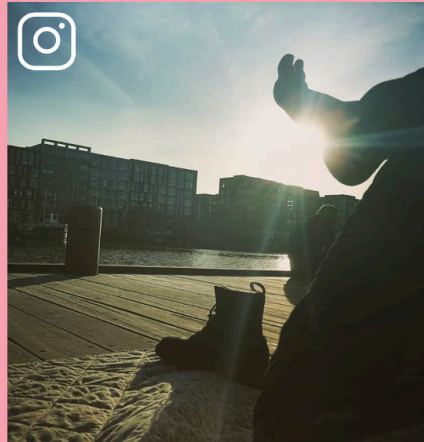

#HELSINGØR
8.054 posts

Følelser over tid på tværs af de fire byer

København ■
 Horsens ■
 Svendborg ■
 Helsingør ■

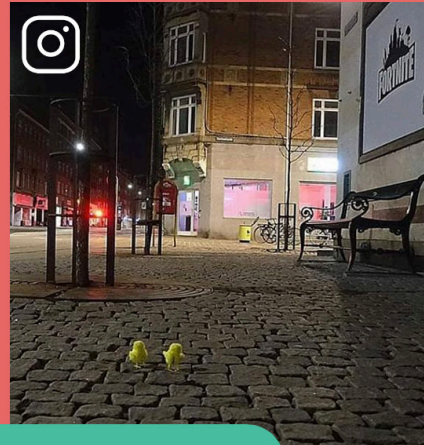

I miss my friends,
I miss my family,
I miss my colleagues.

I miss art, live music,
restaurants and cafés, movie
theatres.
But most of all I miss love, I
miss hugs, kisses and a
human touch.

#hudsult #mitNørrebro
#togetheralone
#quarantinelif

Ensomheden på
Amagerbrogade

Ensomheden er så Universel
at den er sit eget dementi -
Dan Turèll

#ensomheden #gade
#langfredag #dementie
#påske #natteliv #street
#alene #amagerbro #amager
#sundby

I'm back - i øde, stille
København 🌞

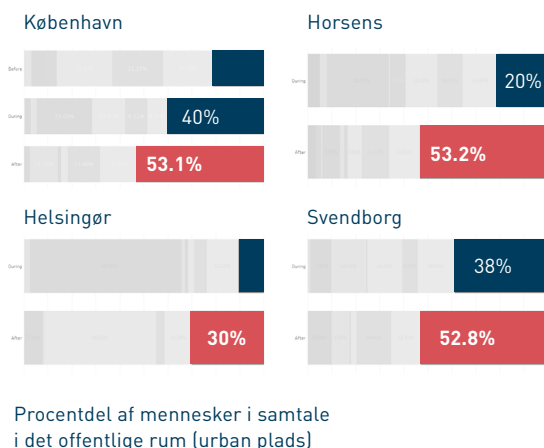
Hvad får man tiden til at gå
med i København i den her
tid? Jeg aner ikke, hvad jeg
skal finde på..????

#københavn #kedsomhed
#coronatider #minby
#deldinby #sharingcph
#karantæne

Folk var dobbelt så tilbøjelige til at tale med hinanden under nedlukningen og **endnu mere efter genåbningen**

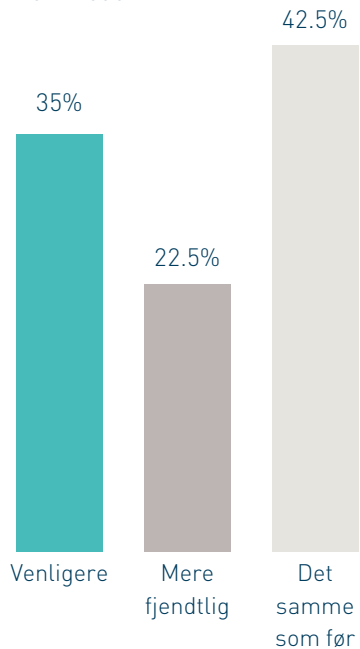
Der er proportionelt flere mennesker i samtale i alle fire byer. København har den højeste stigning med dobbelt så mange mennesker, der taler med hinanden under nedlukningen og 3 gange mere efterfølgende.

35% af brugerne synes at deres interaktioner med fremmede er blevet mere venlige efter genåbningen

Q.

Er dine interaktioner med fremmede...

Et gennemgående udsagn for både online- og gadeinterviews er, at størstedelen synes, at deres interaktioner med fremmede enten er det samme som før - eller at interaktionerne er blevet venligere.

DRAFT

Q.

”At have en kulturstrategi betyder meget, uanset om der er en pandemi eller ej! Dette gør en forskel i forbindelse med enten at blive opfattet som en provinsby eller en mini-city. ”

- Svendborg Kommune

”En af strategierne fra vores side har været at invitere folk til at bruge flere dele af København og sprede folk så meget som muligt. Ved at gøre dette, kan vi måske gøre det lettere for folk at komme ud og bruge det offentlige rum. ”

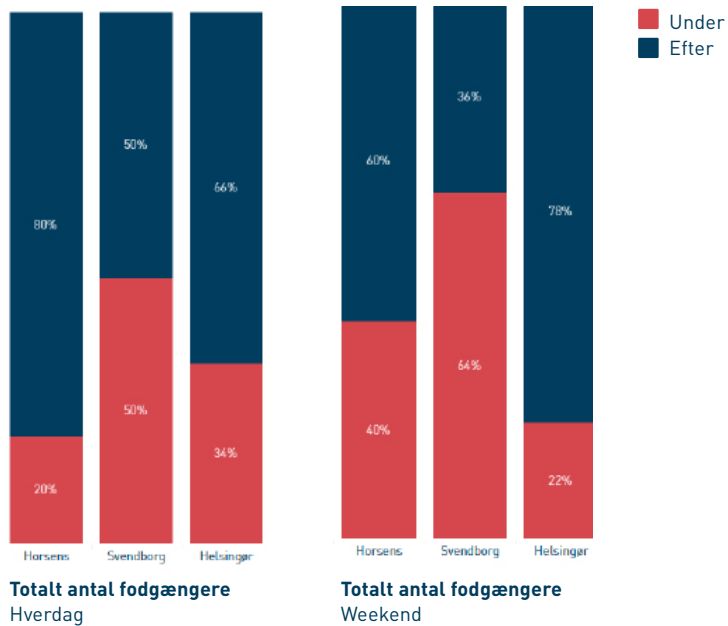
- Københavns Kommune

”I Svendborg er der en masse græsrodder (både oprørere, der flyttede fra København i 60'erne og yngre familier, der er flyttet hertil i de sidste 5 år), som har haft et stærkt forhold allerede før Covid. I krisen har dette med sikkerhed påvirket ønsket om at komme igennem det sammen og bevare et pulserende byliv! ”

- Svendborg Kommune

Svendborg er den by med den mindste ændring i antallet af fodgængere i de kommercielle gader.

Mindre byer var mindre påvirket af nedlukningen og var i stand til at opretholde et stabilt aktivitetsniveau i de kommercielle gader.

Caption, June 13th, 2020

Caption, June 13th, 2020

7

Den fysiske afstand er **svær** når opfattelsen af sikkerhed er høj.

Islands Brygge, København
4. april 2020

Strandgade, København
12. juni 2020

Kulturværftet, Helsingør
4. april 2020

Kulturværftet, Helsingør
12. juni 2020

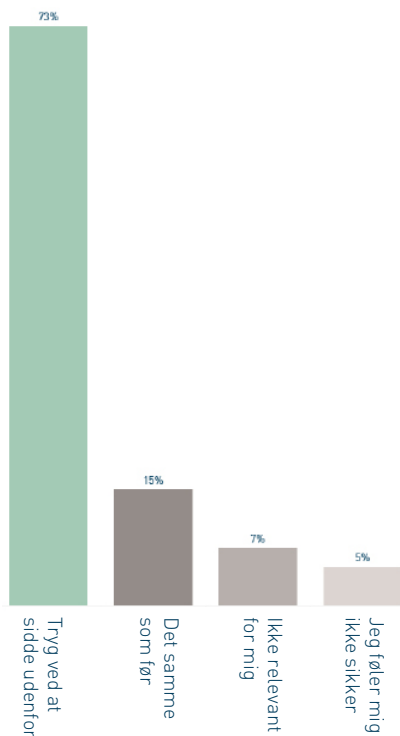
At kunne sidde udenfor er nu en vigtig sundhedsforanstaltning

80% har det godt med at sidde ved caféer og restauranter

73% føler, at det er sikrere at sidde udenfor end indenfor.

Før og efter sammenligning af aktiviteter ved kantzonen foran en café i Københavns centrum. Flere butiksejere har udvidet deres betjening til kantzonerne og bidrager dermed til at styrke det offentlige liv i gaderne.

Under Covid, 4. februar 2020

Efter Covid, 13. juni 2020

Forskellige opfattelser af crowdede steder

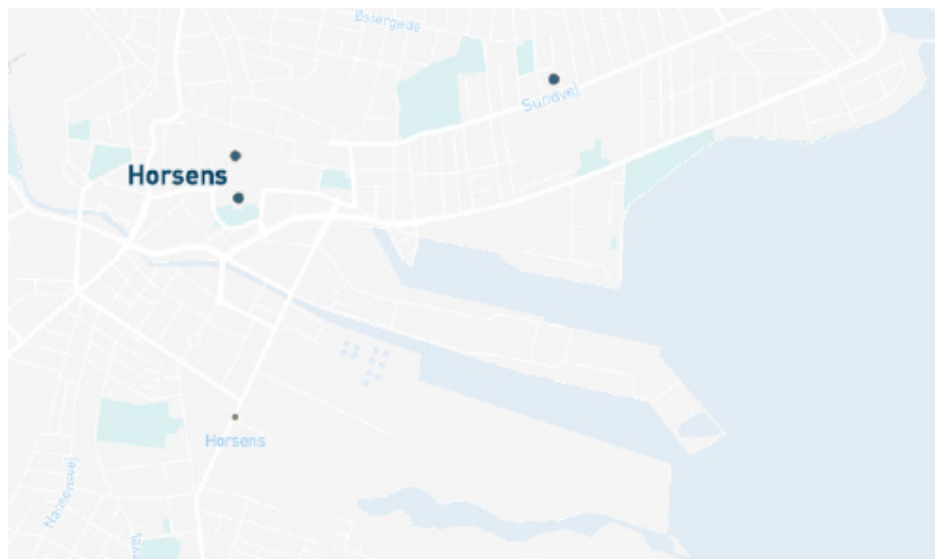
Horsens

“Jeg har ikke oplevet nogen overfyldte byrum”

- gadeinterview

Overfyldte rum
Kortet viser der steder, hvor de interviewede synes at der er for mange mennesker

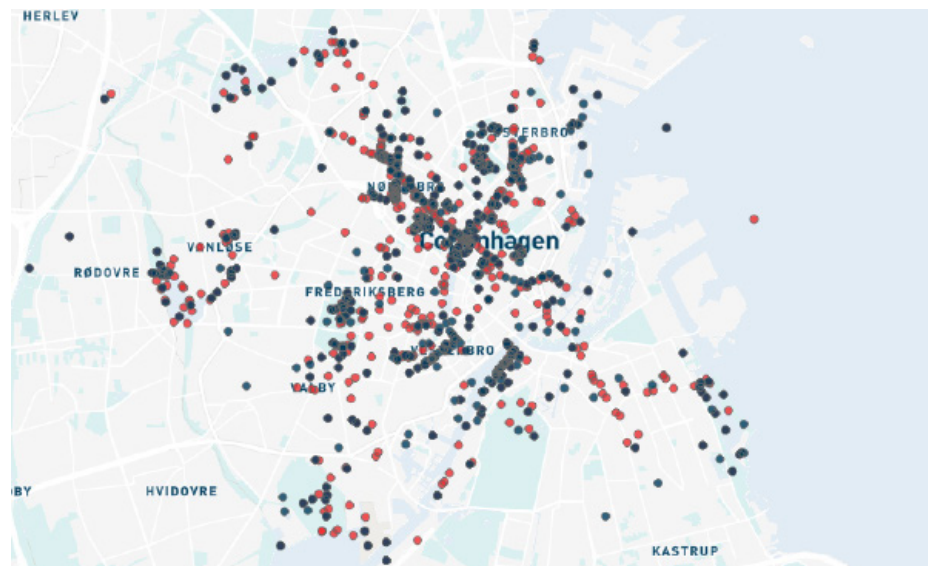
■ Under
■ Efter

København

“Jeg tager ikke ind til centrum, fordi jeg synes der er for crowded” - online survey

Overfyldte rum
Kortet viser der steder, hvor de interviewede synes at der er for mange mennesker

■ Under
■ Efter

Selvom der er færre mennesker, der bruger byrummene nu, end der var før nedlukningen, så opfattes byrummene nu hurtigere overfyldte med mennesker

Gadebillede
Registrering af menneskemængden på Strøget før nedlukningen.

4230 px

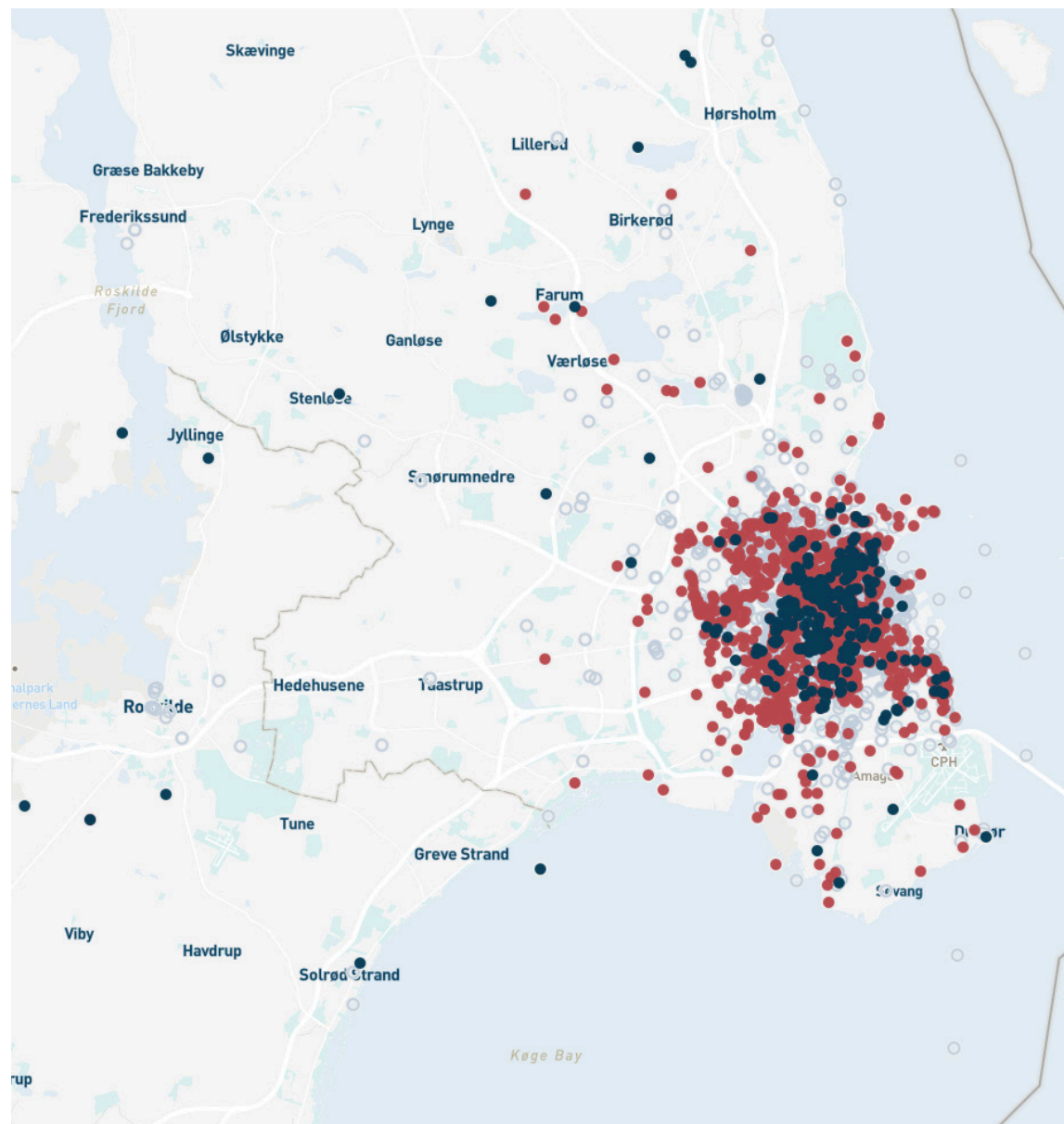

Gadebillede
Registrering af menneskemængden på Strøget efter nedlukningen.

2275 px

Og vi kan se dette ved de steder folk besøger efter nedlukningen - folk spreder sig ud mod Københavns grænser

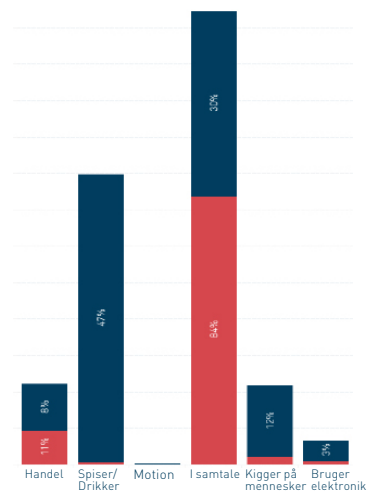

Offentlige rum i byernes centre bevilges og programmeres - især i de mindre byer

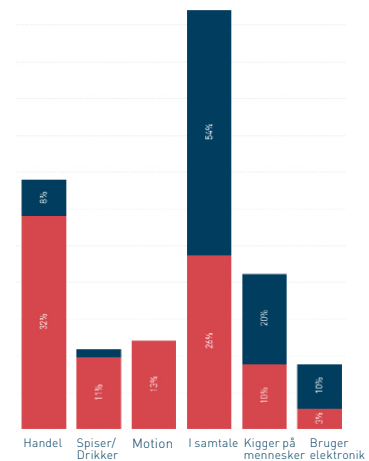
Helsingør Plads

For at skabe en passende afstand mellem bordene spreder restauranterne og caféerne sig over pladsen.

Svendborg Torvet:

Markedsboderne holder åbent på skift om lørdagen for at sikre tilstrækkelig afstand mellem boderne. De bidrager til at promovere mere kommerciel aktivitet.

Urban plads i Helsingør
Caféer har udeservering på pladsen

Svendborg Torvet
Markedsboder, der holder åbent på skift

Aktivitet på en hverdag

■ Under
■ Efter

8

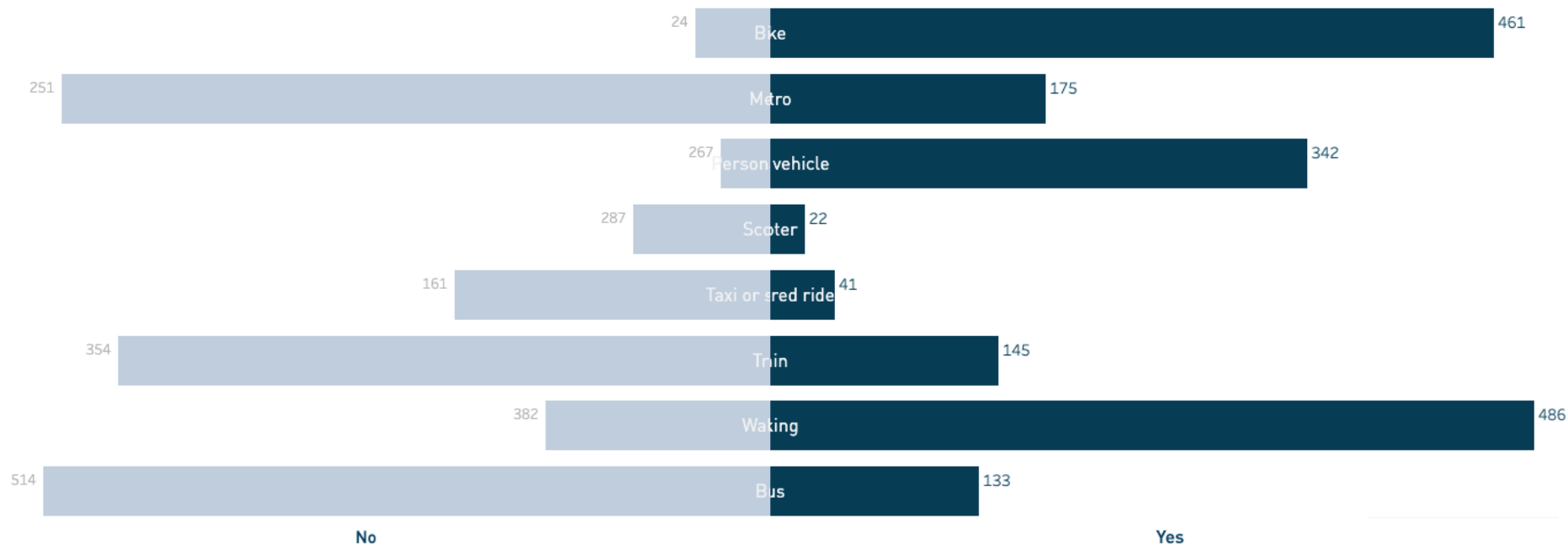
Tilbøjeligheden til at bruge en bil er steget, men antal **gående og cyklende er steget endnu mere.**

“At gå” opfattes som den sikreste transportform i København, mens bussen opfattes som den mindst sikre

Grafen viser svarerne fra den digitale maptionnaireundersøgelse ved spørgsmålet “Føler du dig sikker i disse transportformer?” under genåbningsfasen.

Do you feel safe in these modes of transportation?

“At gå” opfattes stadig som den sikreste transportform- mere end aldrig før.

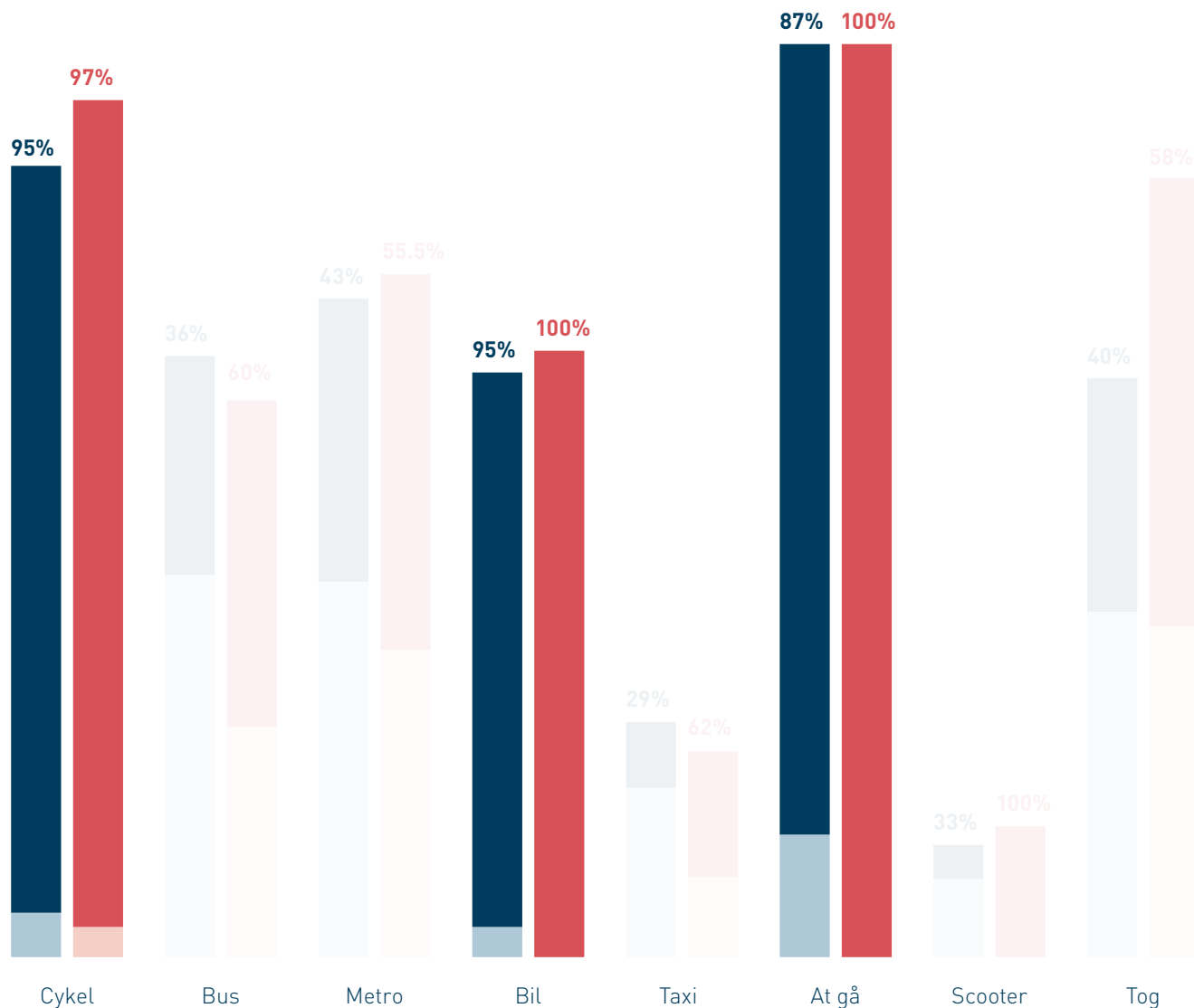
- +2% Cykel
- +5% Bil
- +13% At gå

Grafen viser den procentmæssige fordeling af svarerne “tryk” eller “utryk” til spørgsmålet “Føler du dig tryk i disse transportformer?”

Opfattelse af sikkerhed:

Under:	Efter:
■ Tryk	■ Tryk
■ Utryk	■ Utryk

Brugen af biler steg under nedlukningen, men gågang og cykling har været konstant og eller øget.

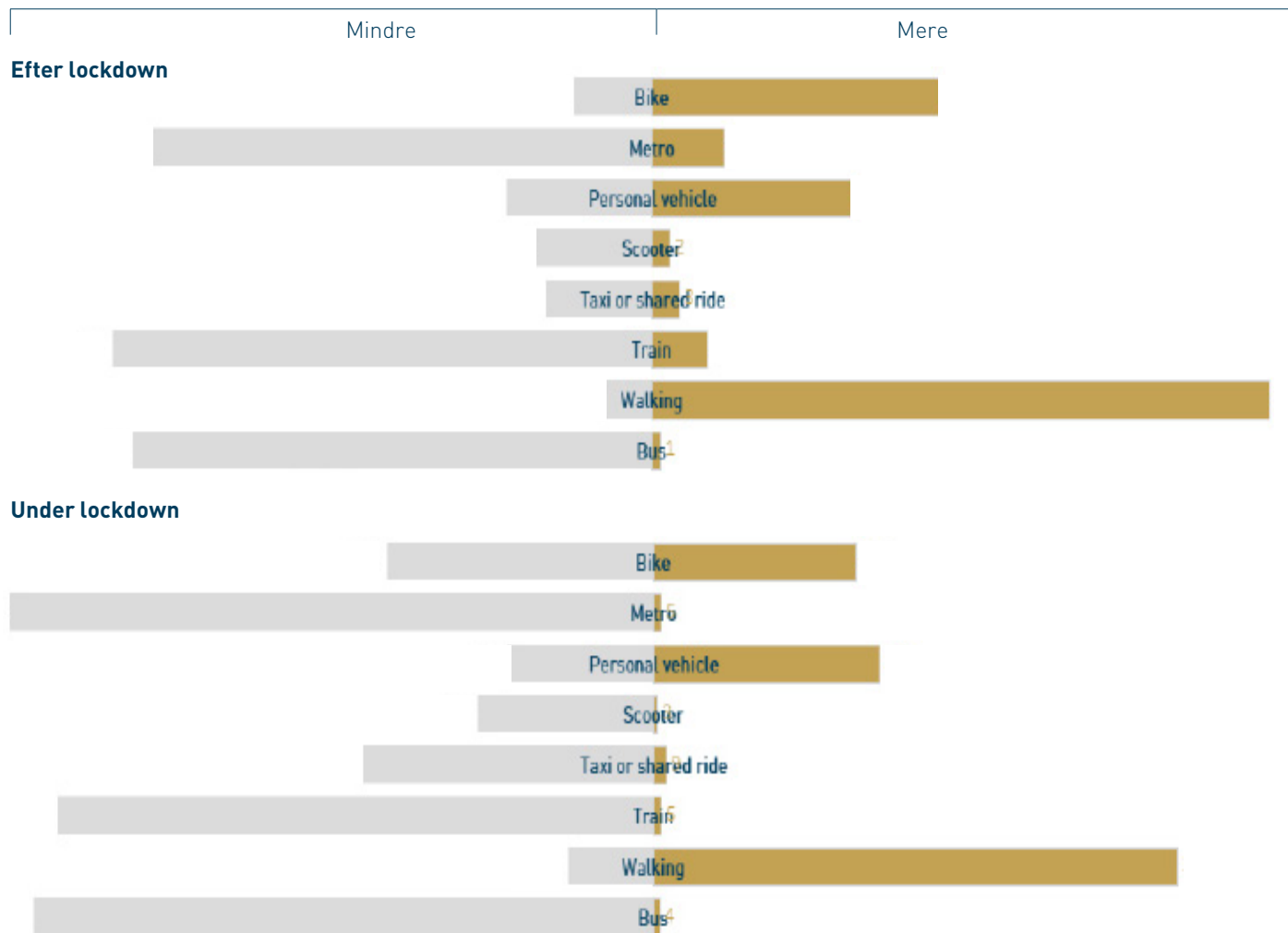

Folk er nu 93% mere tilbøjelige til at gå, 83% mere tilbøjelige til at cykle og 69% mere tilbøjelige til at bruge personlige køretøjer.

Brugsfrekvens:

Under: Efter:
 Mere   Mere
 Mindre   Mindre

Bruger du disse transportformer **mere eller mindre?**

Folk føler, at den offentlige transport nu er sikrere end under nedlukningen.

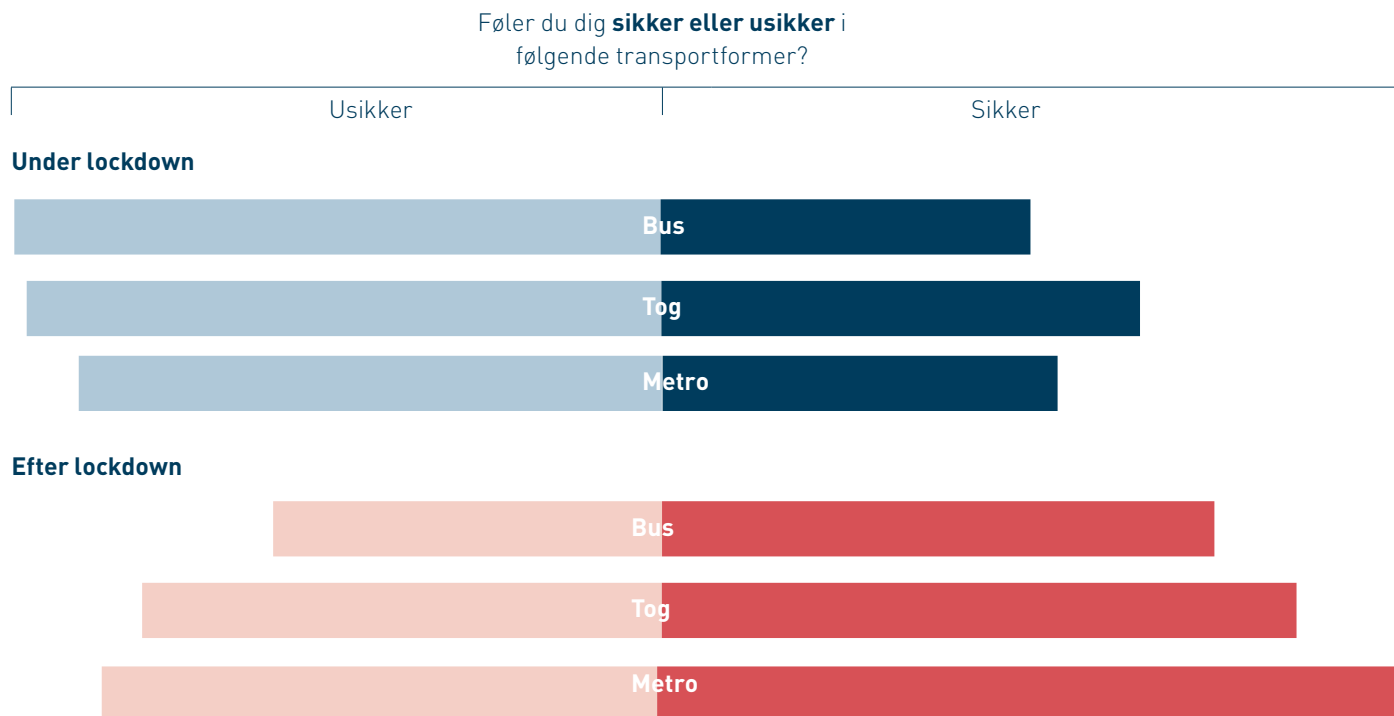
+24% Bus
+12,5% Metro
+18% Tog

Grafen viser besvarelserne til spørgsmålet "Føler du dig tryk i disse transportformer?" fra den digitale maptionnaire survey.

Opfattelse af sikkerhed:

Under: Efter:
 Sikker   Sikker
 Usikker   Usikker

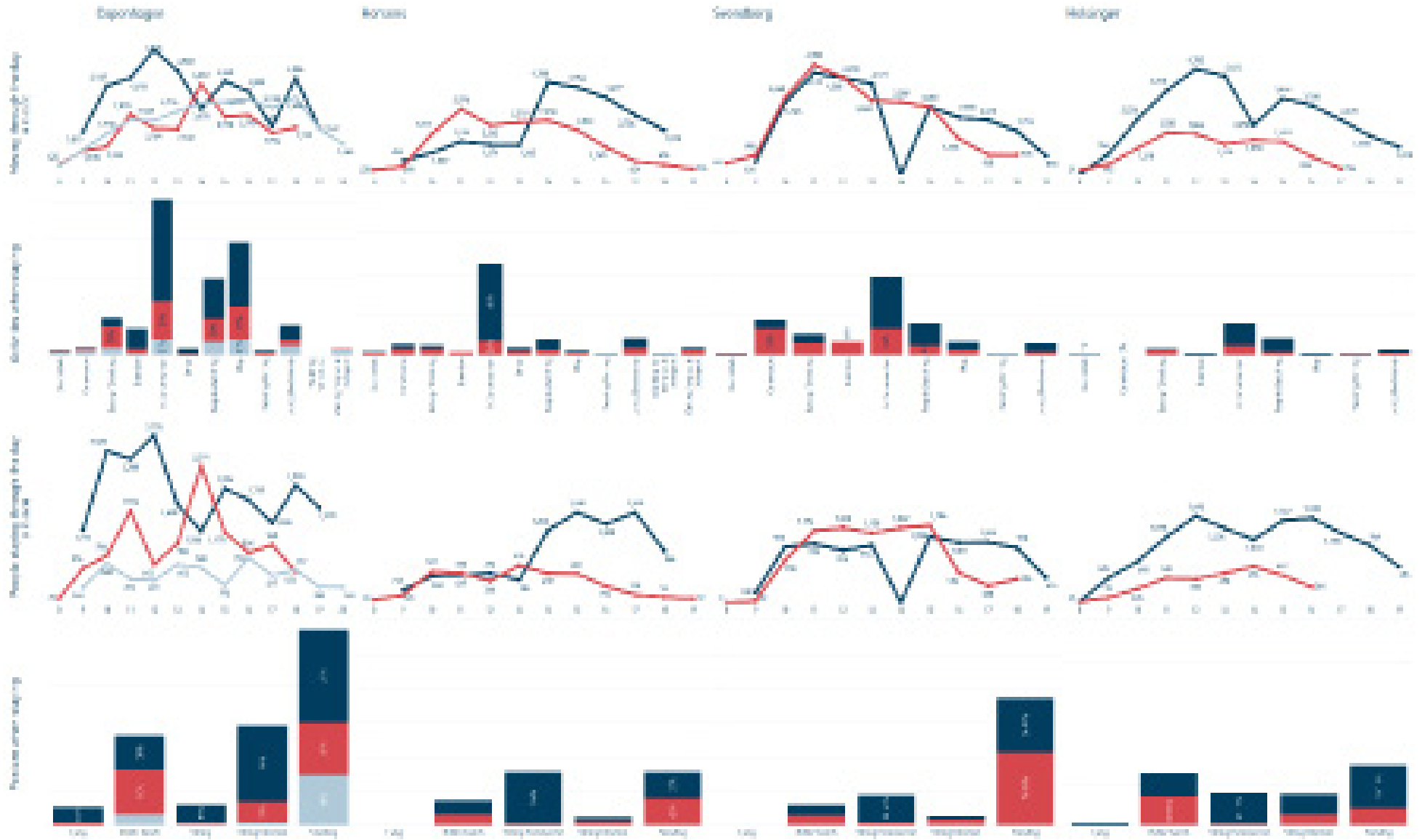

Byoverblik & interviews

Aktiviteter på tværs af de fire byer

■ Før
■ Under
■ Efter

Key take-away for hver by under nedlukningen og genåbningen

København

Folk bevæger og opholder sig mere i det offentlige rum nu end under nedlukningen

København oplevede næsten ingen demografiske ændringer gennem hele forløbet

Selvom der blev observeret mindre bevægelse i København sammenlignet med Helsingør, havde KBH den største stigning i antal fodgængere (**186%**). Men det mest bemærkelsesværdige er, at KBH er den eneste by med en stigning i antal cyklister på **62%**.

København oplevede en stigning på 95% i opholdsaktivitet på alle de undersøgte steder.

Horsens

Befolkningen i Horsens bevæger sig på samme måde, men de opholder sig meget mere i de offentlige rum end under nedlukningen.

Horsens har oplevet den næststørste stigning af ældre med **146%**, sammenlignet med de andre byer.

Horsens var den mest stabile af de fire byer, når det kom til bevægelse. Der var næsten ingen ændring i det samlede antal bevægelser, og oplevede kun lavere stigninger og fald i cyklister (-22%) og fodgængere (+3%).

Horsens var tæt op af Helsingør med hensyn til den store stigning i samlede opholdsaktiviteter på **121%**.

Svendborg

Samlet set virker det ikke som om, at Svendborg ændrede sig fra under nedlukningen til efter bortset fra en nu større tilstedeværelse af kvinder.

Svendborg havde den mindst dramatiske stigning og fald i aldersfordelingen på tværs af de fire byer. Man så dog den største stigning af kvinder i det offentlige rum efter nedlukningen med **+33%**

Svendborg var den eneste by med et markant fald i bevægelse med **-9%**. Byen havde også det største fald af cyklister med et fald på **77%**.

Helsingør

Helsingør vender tilbage til livet efter genåbningen af Danmark, med stigende tal i hver kategori. Der er mange flere børn og ældre, der bruger det offentlige rum.

Helsingør oplevede den mest dramatiske ændring i demografien med en stigning af ældre på **318%** og en stigning i antal børn på **182%** sammenlignet med nedlukningen. Det er også den eneste by med en ændring mht. køn med **11%** flere mænd end kvinder, og **15%** flere kvinder end mænd efter

Helsingør oplevede den største stigning mht. bevægelse med **+97%**. Af de mennesker, der bevægede sig, var 186% fodgængere sammenlignet med under lockdown, hvilket er den største stigning af fodgængere efter København.

Helsingør var byen med den største stigning i opholdsaktiviteter med **+122%**.

Interview med kommunerne i København, Svendborg, Horsens and Helsingør

Vi har gennemført 6 forskellige interviews, alle med varighed på en time.

Q

1

Hvordan prioriterer du de forskellige områder i byen? Og har Covid-19 ændret dette?

2

Hvilke centrale lokale aktører har du samarbejdet med i løbet af Covid-19?

3

Har du oplevet nye aktiviteter i løbet af Covid-19? Hvem startede dem, og hvordan har byen støttet dem?

4

Hvordan har du kommunikeret med borgerne under Covid-19?

Interviews med 4 byer.

Spørgsmål

Omkring bycentrum versus lokale mødesteder.

Samarbejde mht. programmer.

Specielt relateret til Covid-19.

Den fremtidige byudvikling.

København

For at undgå et crowded centrum, har KBH forsøgt at bruge SoMe til at pege på "dejlige steder uden for byen" og til at opfordre borgerne til at dele deres "foretrukne steder".

Områdefornyelserne er et meget vigtigt initiativ, når man kommer til at styrke de lokale kvarterer; det forbinder borgere, små virksomheder og byen.

En øget mængde mennesker har brugt grønne områder, parker og legepladser mens byområdernes (kommercielle) rum har været tomme. Corona har vist et behov for at genoverveje byens centrum!

Det er blevet klarere, at KBH er nødt til at gøre mere brug af "hullerne" i de offentlige rum for at skabe mere åbne rekreative områder og for at udvikle "sikre ruter" - tilgængelighed i hele byen.

Svendborg

Under nedlukningen har havnen været vigtigere end nogensinde før. Byen har støttet midlertidige initiativer for at tilskynde folk til at bruge det åbne rum.

For Svendborg er det vigtigt at lette og støtte borgerinitiativer og små virksomheder. Under Covid blev programmet "Genstart Svendborg" startet, hvilket understøttede interessenter.

Der er en masse aktive græsrodder i Svendborg. Under Covid har borgernes ejerskab påvirket en kollektiv indsats med hensyn til at hjælpe hinanden med at komme igennem det.

Covid har styrket behovet for en kulturel strategi - uanset om der er en pandemi eller ej! Dette gør forskellen i spørgsmålet om at blive opfattet og brugt som en provinsby eller mini-city.

Horsens

Initiativet "Mærk byen" fokuserer hovedsageligt på byens centrum, og det er her hovedfokus har været i lang tid. Under Covid har borgere søgt naturområder uden for byen.

Normalt arrangerer Horsens mange kulturelle begivenheder. For at sikre, at disse overlevede, har byen tilbudt økonomisk støtte til foreningerne og har iværksat mindre begivenheder.

Under Covid havde byen et ekstra fokus på at bruge den allerede populære SoMe-kanal til at tilbyde aktiviteter. Den kaldes "Mærk Byen derhjemme" og var meget populær, især for familier.

Covid har vist kvaliteten af de omkringliggende naturområder og stier og bade-ressorter. Det kunne være interessant at gøre disse områder mere tilgængelige for alle.

Helsingør

Hovedfokus for Helsingør er byens centrum og at opretholde et levende liv. I genåbningen er kulturinstitutioner i og omkring centrum blevet brugt til at engagere borgeraktiviteter.

Cirka 80% af indtægterne stammer normalt fra turister. Dettets års udsigter får private og offentlige interessenter til at mødes som én destination i én "Genstart Helsingør".

For at undgå tomme butikker (og bevare det livlige centrum) i genåbningsfasen har byen bøjet reglerne for hvilken slags små virksomheder og butikker, der er tilladt i hovedgaden.

Covid har inspireret byen til at genoverveje brugen af den. Hvordan arrangerer vi begivenheder i denne nye virkelighed? Hvordan bruger vi baggårde? Hvordan kan vi samle mennesker på nye måder?

Key take-aways fra interviewene med byerne.

1. Kommunikation mellem byen og borgerne er ekstra vigtig i en krisetid

- Horsens har brugt Facebook-siden "Mærk byen derhjemme" til at tilbyde alternative aktiviteter
- København satte skilte i byrummet for at informere borgerne om, at stien omkring søerne var gjort ensrettet

2. Det er vigtigt at balancere mellem en by som en myndighed og en by som en facilitator

- Svendborg ser sig selv som en facilitator og tilhænger af "græsrods"-initiativer

3. Specielt udfordrede steder i en Covid-tid havde brug for støtte

- I København var der ekstra behov for plads foran skoler og på parkeringspladser

4. Spredning af mennesker rundt i byerne

- København brugte Facebook til at dele "dejlige steder uden for byen" og "Favoritsteder"

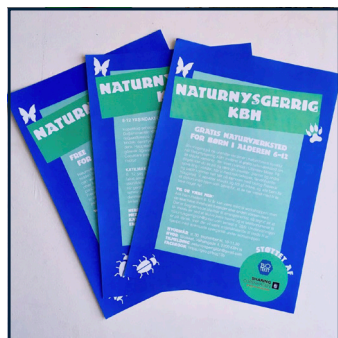
5. Midlertidige aktiviteter for at sikre, at folk ikke føler sig ensomme

- I Helsingør og Horsens blev borgerne tilbudt balkonkoncerter, og de kunne endda bestille musiktelegrammer

6. Håndtering af lokal turisme

- Helsingør er en by, der er udviklet til at være vært for en stor mængde turister. I disse tider er der behov for at tænke nyt!
- I København er der meget fokus på at sørge for en mere robust bygningsproces, hvor det muligvis bliver nødvendigt at indstille antallet af hoteller, der bygges i byens centrum - for at sprede turisterne mere ud.

Eksempler på initiativer på tværs af de 4 byer.

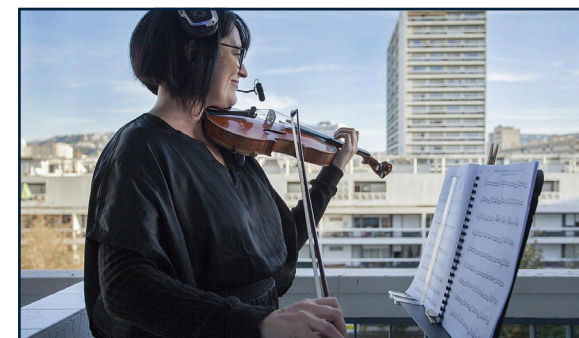
Urbane naturoplevelser i Nordhavn, KBH

Lær at spille guitar online, Horsens

Bestil et telegram til venner, Horsens

45 altaner er omdannet til spillesteder, KBH NV

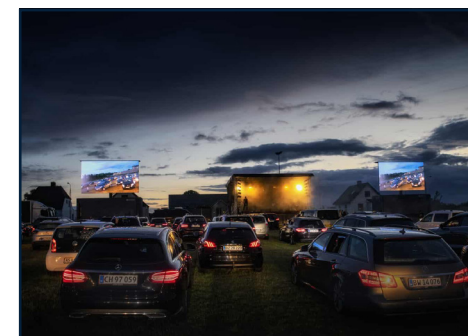
Live streaming; deltag i et online disco, Helsingør

"Hyg og byg" - en eventyrlegeplads i Toldkammeret, Helsingør

Terrasse koncerter, Helsingør

Drive-in koncerter, Fængslet, Horsens

Resumé & erfaringer

3

Hvad er der sket ved offentlige rum og det offentlige liv i genåbningsfasen af Covid-19?

1

Byen er tilbage på dets **normale aktivitetsniveau** (men på en anden måde).

2

Der har været en omfordeling af brugere i det offentlige rum - **flere børn og ældre**.

3

Lokale kvarterer opnåede popularitet gennem lockdown - og **fortsætter med at gøre det**.

4

Omfordeling af aktiviteter, mere leg og mere bevægelse.

5

Lokalområder med **et bredt udvalg af faciliteter og muligheder** synes at være mest populære.

6

Folk virker til at være **mere åbne over for at snakke med fremmede** (Folk snakker mere med hinanden end normalt).

7

Den fysiske afstand er svær når opfattelsen af sikkerhed er høj.

8

Tilbøjeligheden til at bruge en bil er steget, men antal **gående og cyklende er steget endnu mere**.

Hvad har vi lært af, hvordan de offentlige rum og lokale kvarterer blev brugt under genåbningsfasen?

1

Det er ikke kun antallet af faciliteter men mangfoldigheden af dem, der er afgørende for vedvarende aktiviteter over tid.

2

At føle sig tryk er afhængig af muligheden for at være udendørs og nemt kunne kontrollere ens afstand til andre.

3

Pandemien giver mulighed for et mere konstruktivt samarbejde mellem den offentlige sektor, private virksomheder, kulturinstitutioner og borgere for at nå fælles mål.

4

Pandemien har synliggjort betydningen af basale investeringer i sundhed og sikkerhed, som muligheden for at gå komfortabelt og have let adgang til naturen og det grønne rum.

5

Folk fortsætter med at føle sig utrygge og ubehageligt til mode ved at tage offentlig transport, selv efter at flere andre former for offentlig liv er så levende eller mere brugt end før pandemien.

6

I stedet for at lukke det offentlige rum, gør veludformede og fornuftige begrænsninger (ensretninger osv.) det let for borgerne at overholde og bidrage til den fælles ansvarsfølelse.

7

Midlertidige løsninger i byer virker til at have hjulpet mange byer med at tackle krisen, og disse kan føre til positive markante skift i byrummet.

8

Byparker, natur og åbent rum har været livline for kvarterer under krisen.

9

Opfattelsen af overfyldte rum påvirkede, hvordan restriktioner og regler blev fulgt.

Overblik over take-aways og refleksioner

Tema

Bycentre

Take-aways

A. Byens centre vender tilbage til normal aktivitet på en anden måde.

A1. Aktiviteterne i byens centre er tilbage, men på en anden måde.

A2. Det samlede fodgængerniveau er ikke på samme niveau som før.

A3. Offentlige rum i bycentre er vigtige for den kommercielle elasticitet.

B. Blanding af funktioner, programmer, grønne rum og tilgængelighed er nøglen til robuste bycentre.

B1. Forholdet mellem by, borgere og initiativer har gjort nogle bycentre mere modstandsdygtige over for chok.

B2. I København ser opfattelsen af overfyldthed ud til at have ændret sig.

Refleksioner

R. Et pulserende bycentrum skal tilbyde adgang til grønne åbne rum, der tillader forskellige typer aktiviteter (og ikke kun kommercielle aktiviteter).

R. Ved at samarbejde på tværs af interessenter og at identificere sig som en samlet destination, kan byer blive mere attraktive for turister.

R. Større byer kunne lære af mindre byer, når de tilbyder midlertidige lokale aktiviteter for deres borgere.

R. Den offentlige sektor kan hjælpe med at katalysere et pulserende centrum (i samarbejde med private interessenter) og invitere folk tilbage.

Lokale byrum

C. Et varieret udbud af faciliteter er altafgørende for livet i kvarteret.

C1. Civile- og fællesskabsfaciliteter har været nøglen til vedvarende aktiviteter i det offentlige liv

C2. Lokale kvarterer trives mere end nogensinde. I genåbningsfasen gør de det endnu mere.

D. Mange positive tendenser, der startede under lockdown, er nu en del af hverdagen.

D1. Den sociale dynamik mellem naboer og lokale mødesteder ser ud til at være styrket.

D2. Udendørs socialisering, rekreation og træning er drivkraften for at tilbringe tid udenfor.

R. En velprogrammeret mødested i kvarteret skal have en god balance mellem mad og drikke, civile og fællesskabsorienterede faciliteter og adgang til en række grønne områder.

R. Lokale kvarterer skal være programmerbart, økonomisk og fysisk let tilgængelige.

R. Et mangfoldigt lokalt kvarter inviterer til forskellige grupper af mennesker - både mht. køn og aldersgrupper

R. Mindre byer har sociale og rumlige egenskaber, der kunne informere større byer om, hvordan man forbliver levende og smidige i øjeblikke af chok.

Mobilitetsdynamikker

E. Der er mere behov for infrastruktur, der understøtter fodgængere.

E1. I København oplever borgere at gang og cykling er mere sikkert end at bruge et privat køretøj.

E2. Tilbøjeligheden til at bruge en bil er steget, men ikke så meget som at cykle eller gå.

F. Offentlig transport er stadig vigtig for at gøre bycentre og lokale mødesteder tilgængelige.

F1. Folk har ændret deres opfattelse og brug af offentlig transport efter Covid

R. Der er et momentum for offentlig transport til at genoverveje deres services og udvide deres netværk (især i de mindre byer) for at bidrage til mere inkluderende byer - hvor alle har adgang til naturen.

R. Investering i fortove og cykler bør være en prioritet. Gåture og cykling har været de mest anvendte transportformer.

R. Investering i bedre forbindelse mellem og adgang til naturområder og centrum bør være prioriteret i især de mindre byer.

